

Maturitná skúška 2009

Správa o výsledkoch externej časti maturitnej skúšky z maďarského jazyka a literatúry

Mgr. Eva Péteryová
Mgr. Katarína Pokrývková

Bratislava 2009

OBSAH

ÚVOD	4
1 TESTOVANÍ ŽIACI.....	5
2 VÝSLEDKY	6
2.1 Všeobecné výsledky.....	6
2.2 Analýza rozdielov vo výsledkoch.....	7
2.2.1 Rozdiely podľa typu škôl.....	7
2.2.2 Rozdiely podľa krajov	8
2.2.3 Rozdiely podľa zriaďovateľa	10
2.2.4 Rozdiely podľa pohlavia	11
2.2.5 Rozdiely podľa známky	12
3 POLOŽKOVÁ ANALÝZA.....	13
3.1 Porovnanie variantov testu MJL09	13
3.2 Obťažnosť	14
3.3 Medzipoložková korelácia	16
3.4 Kľúče a distraktory	18
3.5 Distribúcia úspešnosti a citlivosti	22
3.6 Neriešenosť.....	33
3.7 Súhrnné charakteristiky položiek.....	36
4 HODNOTENIE A INTERPRETÁCIA VÝSLEDKOV	38
4.1 Charakteristika testu maďarský jazyk a literatúra	38
4.2 Úspešnosť testu EČ maďarský jazyk a literatúra	38
4.2.1 Čítanie s porozumením	39
4.2.2 Jazyk.....	40
4.2.3 Literatúra.....	41
ZÁVER	43
LITERATÚRA	44

SKRATKY

MS	–	maturitná skúška
EČ	–	externá časť (maturitnej skúšky)
GYM	–	gymnázia
SOŠ	–	stredné odborné školy
N	–	veľkosť štatistického súboru, počet žiakov
BA	–	Bratislavský kraj
TT	–	Trnavský kraj
TN	–	Trenčiansky kraj
NR	–	Nitriansky kraj
ZA	–	Žilinský kraj
BB	–	Banskobystrický kraj
PO	–	Prešovský kraj
KE	–	Košický kraj
Sig.	–	obojstranná signifikancia, štatistická významnosť
MJL09	–	označenie testu z maďarského jazyka a literatúry
<i>P.Bis.</i>	–	Point Biserial, parameter medzipoložkovej korelácie
r	–	korelačný koeficient, koeficient vecnej signifikancie
položka (testová)-		príklad, úloha, otázka v teste určená na riešenie a hodnotená (0, 1) v hrubom skóre
np	–	národný priemer

Úvod

Dňa 20. marca 2009 sa na stredných školách s vyučovacím jazykom maďarským uskutočnila externá časť (EČ) a písomná forma internej časti (PFIČ) maturitnej skúšky (MS) z maďarského jazyka a literatúry (MJL).

Cieľom externej časti (EČ) a písomnej formy internej časti (PFIČ) maturitnej skúšky (MS) je overiť a zhodnotiť tie vedomosti a zručnosti maturantov, ktoré nie je možné overiť v dostatočnej miere v ústnej forme internej časti maturitnej skúšky. Vysoká objektivita a validita skúšky zaručuje porovnateľné výsledky pre žiakov z celého Slovenska.

Správa dokladuje korektnosť a exaktnosť maturitnej skúšky a spracovania jej výsledkov. V prvej časti správy kvantifikujeme štatistický súbor. Údaje o počtoch žiakov sú členené z hľadiska územného, zriaďovateľa školy, typu školy a pohlavia.

V ďalšej časti *Výsledky* prezentujeme možné faktory rozdielnosti výkonov v EČ MS prostredníctvom základných štatistických charakteristík testu, distribúcie úspešnosti žiakov a výsledky spracované podľa vybraných triediacich znakov.

V časti *Položková analýza* predkladáme informácie o psychometrických charakteristikách testu, aby sme dokladovali kvalitu testu a odhaľovanie kritických položiek.

Hodnotenie a interpretácia výsledkov oboznamuje s charakteristikou testu MJL, úspešnosťou žiakov v čítaní s porozumením a v jednotlivých oblastiach jazyka a literatúry.

V *Závere* sumarizujeme štatistické zistenia smerované k hodnoteniu výkonov populačného ročníka a k overeniu meracieho nástroja, prípadne identifikujeme jeho slabiny v záujme budúceho skvalitnenia tvorby testov.

Variant vyhodnoteného testu a *Kľúč správnych odpovedí* sú uverejnené na www.nucem.sk.

Východiská testovania, základné informácie o priebehu EČ MS, o testovacích nástrojoch, metódach spracovania dát a vysvetlenie niektorých odborných pojmov, štatistických postupov a vzorcov uvádzame v samostatnom dokumente – *Príručka* (www.nucem.sk).

1 TESTOVANÍ ŽIACI

Do testovania v predmete maďarský jazyk a literatúra sa zapojilo 2 424 žiakov. V nasledujúcich tabuľkách uvádzame počty žiakov a škôl triedené podľa krajov, zriaďovateľa školy, typu školy, pohlavia a variantov testu.

Tab. 1 Počet škôl a žiakov podľa krajov

		Školy		Žiaci	
		počet	%	počet	%
Kraj	BA	3	4,5%	100	4,1%
	TT	16	24,2%	800	33,0%
	NR	26	39,4%	980	40,4%
	BB	9	13,6%	220	9,1%
	KE	12	18,2%	324	13,4%
	Spolu	66	100,0%	2424	100,0%

Tab. 2 Počet škôl a žiakov podľa zriaďovateľa

		Školy		Žiaci	
		počet	%	počet	%
Zriaďovateľ	Štátne školy	52	78,8%	1972	81,4%
	Súkromné školy	10	15,2%	377	15,6%
	Cirkevné školy	4	6,1%	75	3,1%
	Spolu	66	100,0%	2424	100,0%

Tab. 3 Počet škôl a žiakov podľa typu školy

		Školy		Žiaci	
		počet	%	počet	%
Typ školy	GYM	22	33,3%	956	39,4%
	ostatné SŠ	44	66,7%	1468	60,6%
	Spolu	66	100,0%	2424	100,0%

Tab. 4 Počet žiakov podľa pohlavia

		počet	%
Pohlavie	chlapci	1115	46,0%
	dievčatá	1309	54,0%
	Spolu	2424	100,0%

2 VÝSLEDKY

2.1 Všeobecné výsledky

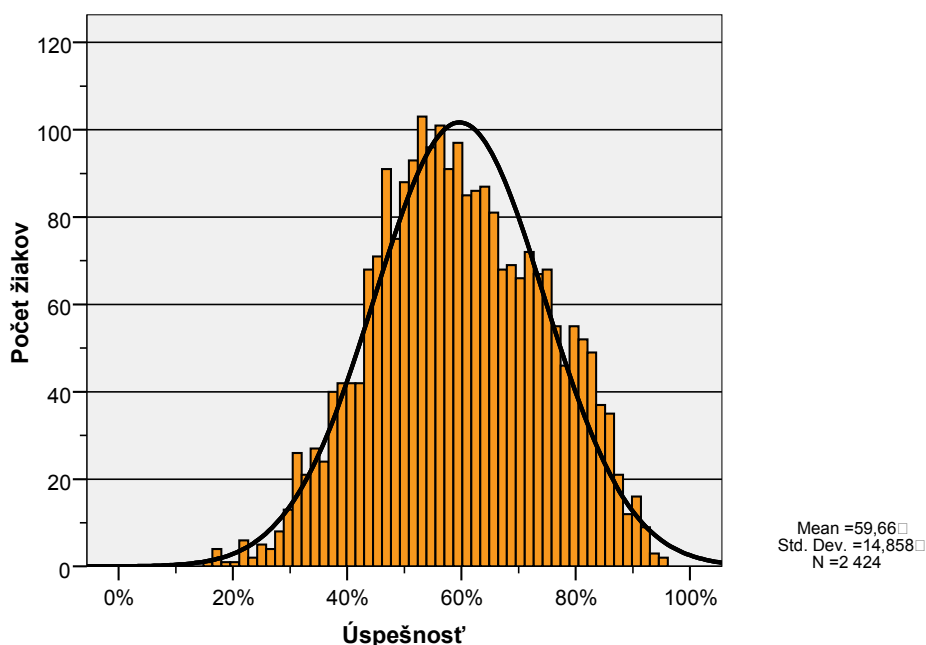
Štatistické charakteristiky v nasledujúcich tabuľkách vyjadrujú kvalitatívne znaky testu, úspešnosť žiakov ako aj kvalitu testu.

Vysvetlenie použitých charakteristík je uvedené v Príručke.

Tab. 5 Výsledné psychometrické charakteristiky úspešnosti testu MJL09

	Priemer
Počet testovaných žiakov	2424
Maximum	95,3
Minimum	15,6
Priemer	59,7
Štandardná odchýlka	14,9
Intervalový odhad úspešnosti populácie - dolná hranica	30,5
Intervalový odhad úspešnosti populácie - horná hranica	88,8
Štandardná chyba priemernej úspešnosti	,3
Interval spoľahlivosti pre priemernú úspešnosť - dolná hranica	59,1
Interval spoľahlivosti pre priemernú úspešnosť - horná hranica	60,3
Cronbachovo alfa	,87
Štandardná chyba merania pre úspešnosť	5,5
Intervalový odhad úspešnosti individuálneho žiaka	10,7

Histogram MJL09



Obr. 1 Výsledný histogram úspešnosti

Tab. 6 Rozdelenie žiakov s úspešnosťou menšou ako 33 %

		Pohlavie		Spolu
		chlapci	dievčatá	
Typ školy	GYM	2	3	5
	ostatné SŠ	60	27	87
Spolu		62	30	92

Žiaci dosiahli priemernú úspešnosť 59,7 %, najnižšia dosiahnutá úspešnosť bola 15,6 % v jednom prípade, najvyššia 95,3 % v dvoch prípadoch. Najúspešnejšiu skupinu žiakov, ktorí dosiahli a presiahli hranicu 90 % tvorí 30 žiakov, čo je 1,1 %. Ďalej vidíme, že v EČ MS z maďarského jazyka a literatúry neuspelo 92 žiakov, čo predstavuje 2,9 %. Žiakov z gymnázia bolo len 5.

Úspešnosť 50 % a nižšiu dosiahlo 25,3 % žiakov, test mierne lepšie diferencoval úspešnejších žiakov ako menej úspešných a slabých. Predpokladáme strednú náročnosť testu pre testovanú populáciu. Spoľahlivosť merania $\alpha = 0,87$ považujeme za vysokú.

2.2 Analýza rozdielov vo výsledkoch

V tejto časti správy poukazujeme na rozdiely vo výsledkoch žiakov podľa typu školy, krajov, zriaďovateľa, pohlavia a známky, ktorú žiaci získali na polročnom vysvedčení v danom predmete.

Výsledky, ktoré opisujú priemernú úroveň vedomostí žiakov, sú doplnené o štatistické testy, a najmä o zisťovanie vecnej významnosti rozdielu. Určenie vecnej významnosti rozdielu je dôležité pri veľkých súboroch žiakov, kedy testy štatistickej významnosti rozdielov sú významné aj pri malých vecných rozdieloch výsledkov.

2.2.1 Rozdiely podľa typu škôl

Tab. 7 Úspešnosť podľa typu školy

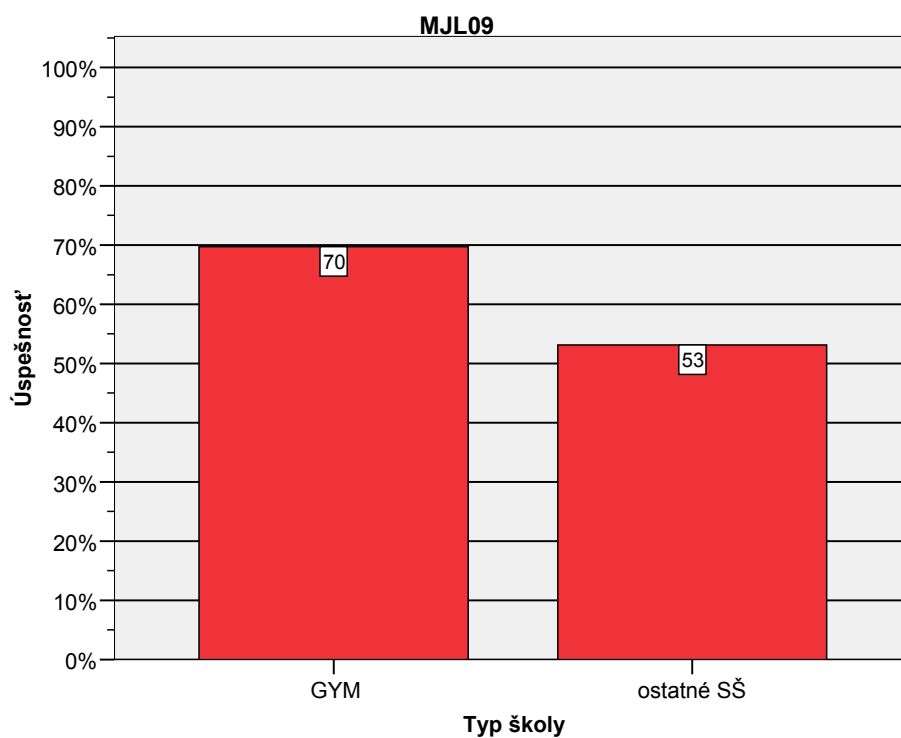
Typ školy	N	Priemer	Štd. chyba priemeru
GYM	956	69,7	,4
ostatné SŠ	1468	53,1	,3
Spolu	2424	59,7	,3

Vyššiu priemernú úspešnosť 69,7 % dosiahli žiaci gymnázií, nižšiu 53,1 % žiaci ostatných stredných škôl. Porovnaním typov škôl sa preukázali vecne významné rozdiely priemerných úspešností na silnej úrovni ($r = 0,545$).

Tab. 8 Porovnanie úspešnosti podľa typov škôl s národným priemerom

Typ školy	Národný priemer = 59.7			
	t	Stupne voľnosti	Obojstranná signifikancia	Rozdiel priemerov
GYM	23,795	955	,000	,61
ostatné SŠ	-20,812	1467	,000	,48

Priemerná úspešnosť žiakov gymnázií bola vyššia ako národný priemer a žiakov ostatných stredných škôl nižšia ako národný priemer, obe na úrovni strednej vecnej signifikancie.



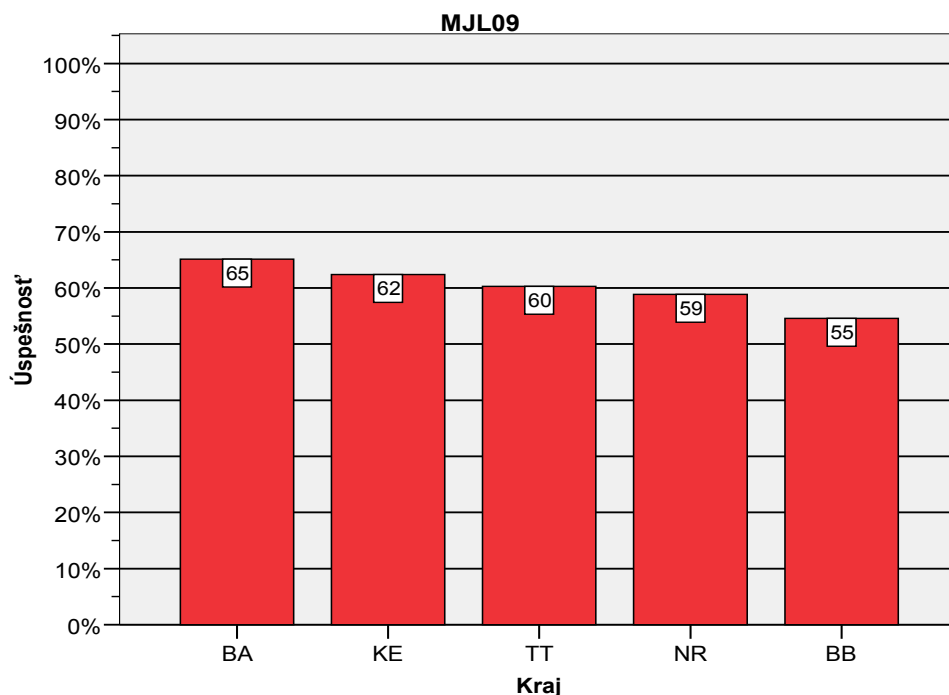
Obr. 2 Úspešnosť podľa typu školy

Preukázal sa vecne signifikantný rozdiel v priemerných úspešnostiach žiakov gymnázií a ostatných stredných škôl na silnej úrovni.

2.2.2 Rozdiely podľa krajov

Tab. 9 Úspešnosť podľa krajov

Kraj	N	Priemer	Štd. chyba priemeru
BA	100	65,1	1,2
TT	800	60,3	,5
NR	980	58,8	,5
BB	220	54,6	1,2
KE	324	62,4	,9
Spolu	2424	59,7	,3



Obr. 3 Úspešnosť podľa krajov

Rozdiely medzi prvým (Bratislavský) a posledným (Banskobystrický) krajom z hľadiska úspešnosti je na úrovni miernej vecnej signifikancie ($r_{BA-BB} = -0,296$). Na miernej úrovni sú aj rozdiely medzi Banskobystrickým a Košickým krajom ($r = 0,228$), veľmi miernu úroveň vecnej signifikancie dosahujú rozdiely medzi Banskobystrickým a Trnavským krajom ($r = -0,154$) a Bratislavským a Nitrianskym krajom ($r = -0,128$). Ostatné rozdiely nie sú vecne signifikantné.

Tab. 10 Porovnanie priemerov krajov s národným priemerom

Kraj	Národný priemer = 59,7			
	t	Stupne voľnosti	Obojstranná signifikancia	Vecná signifikancia
BA	4,674	99	,000	,43
TT	1,129	799	,259	,04
NR	-1,886	979	,060	,06
BB	-4,357	219	,000	,28
KE	3,086	323	,002	,17

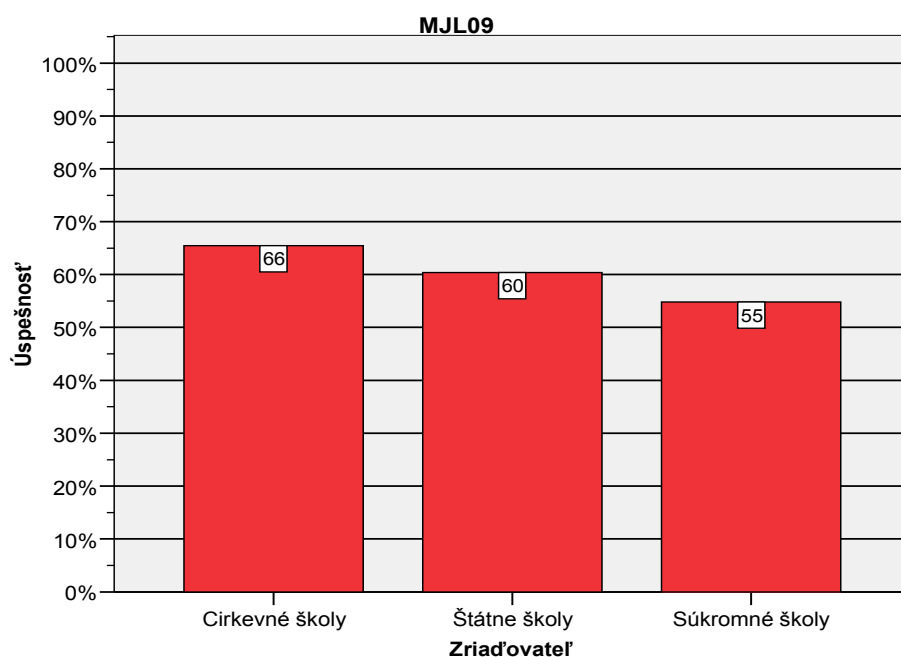
Pri porovnávaní priemerného výkonu žiakov jednotlivých krajov s národným priemerom sme zistili signifikantne nižšiu úspešnosť žiakov Banskobystrického kraja na miernej úrovni vecnej signifikancie ($r = 0,28$) a vyššiu úspešnosť žiakov Bratislavského kraja ($r = 0,43$ – stredná úroveň vecnej signifikancie) a Košického kraja ($r = 0,17$ – veľmi mierna úroveň vecnej signifikancie).

Rozdiely ostatných krajov a národného priemeru boli z hľadiska vecnej signifikancie zanedbateľné.

2.2.3 Rozdiely podľa zriaďovateľa

Tab. 11 Úspešnosť podľa zriaďovateľa

Zriaďovateľ	N	Priemer	Štd. chyba priemeru
Štátne školy	1972	60,4	,3
Súkromné školy	377	54,8	,6
Cirkevné školy	75	65,5	1,9
Spolu	2424	59,7	,3



Obr. 4 Zriaďovatelia podľa úspešnosti

Rozdiel medzi úspešnosťou žiakov cirkevných škôl a súkromných škôl je významný na strednej úrovni vecnej významnosti ($r = 0,317$) v prospech cirkevných škôl. Veľmi miernu úroveň vecnej významnosti dosiahol rozdiel medzi úspešnosťou žiakov štátnych a súkromných škôl. Rozdiel medzi cirkevnými a štátnymi školami je z hľadiska vecnej významnosti zanedbateľný.

Tab. 12 Porovnanie priemerov podľa zriaďovateľa s národným priemerom

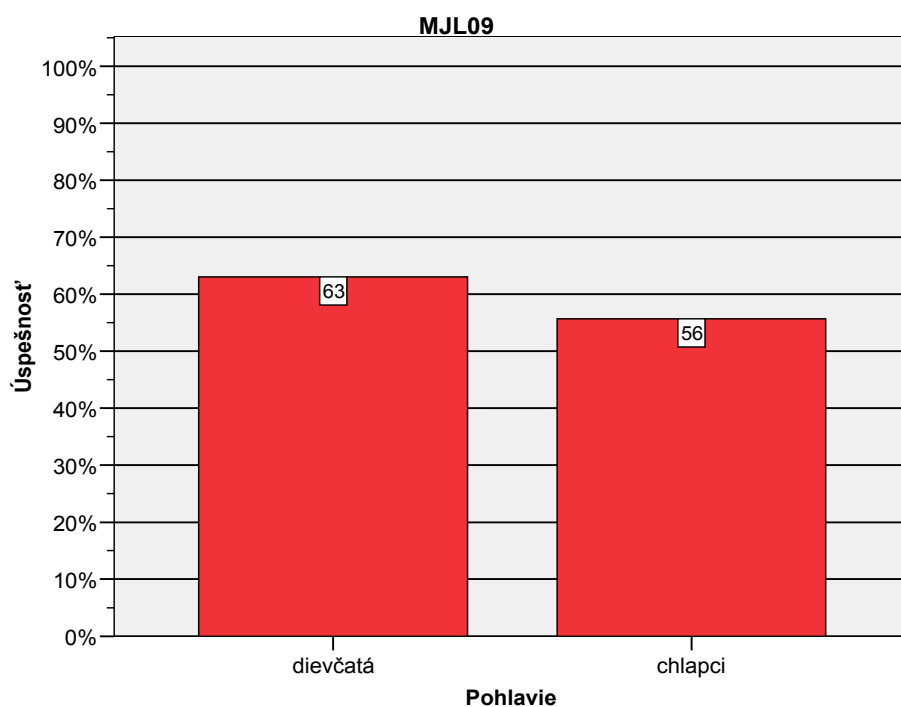
Zriaďovateľ	Národný priemer = 59,7			
	t	Stupne voľnosti	Obojstranná významnosť	Vecná významnosť
Štátne školy	1,947	1971	,052	,04
Súkromné školy	-8,742	376	,000	,41
Cirkevné školy	3,098	74	,003	,34

Strednú vecnú významnosť rozdielu od národného priemeru má vyššia úspešnosť žiakov cirkevných škôl ($r = 0,34$) a nižšia úspešnosť žiakov súkromných škôl ($r = 0,41$).

2.2.4 Rozdiely podľa pohlavia

Tab. 13 Úspešnosť podľa pohlavia

Pohlavie	N	Priemer	Štd. chyba priemeru
chlapci	1115	55,7	,4
dievčatá	1309	63,0	,4
Spolu	2424	59,7	,3



Obr. 5 Úspešnosť podľa pohlavia

Lepší priemerný výkon dievčat sa líšil od priemerného výkonu chlapcov na úrovni miernej vecnej signifikancie ($r = 0,246$).

Tab. 14 Porovnanie priemerov podľa pohlavia s národným priemerom

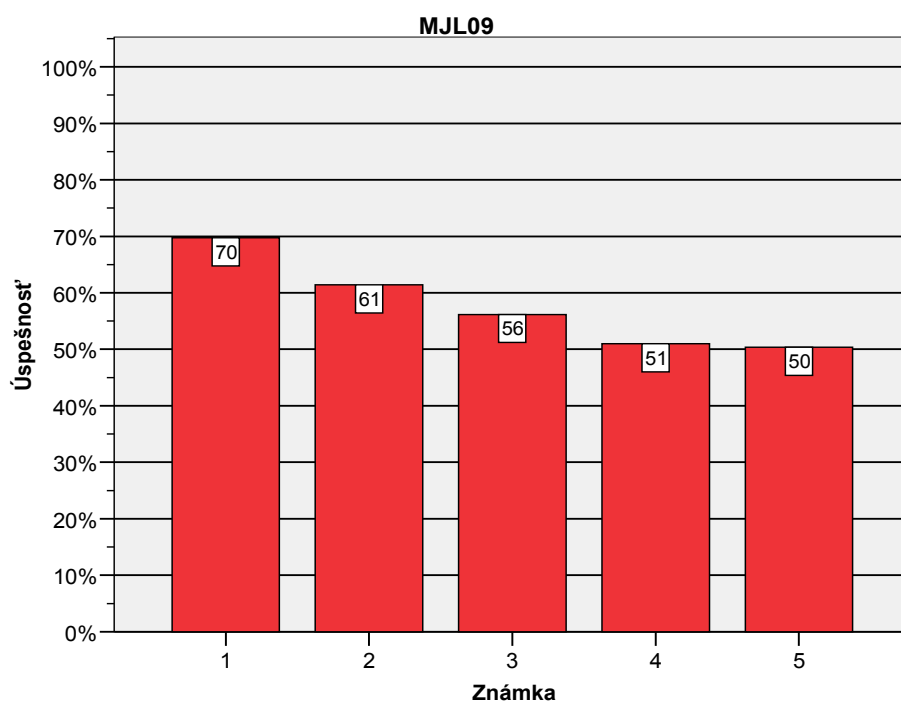
Pohlavie	Národný priemer = 59.7			
	t	Stupne voľnosti	Obojstranná signifikancia	Vecná signifikancia
chlapci	-9,225	1114	,000	,27
dievčatá	8,433	1308	,000	,23

Rozdiely priemerných výkonov oboch skupín od národného priemeru sa zistili na miernej úrovni vecnej signifikancie.

2.2.5 Rozdiely podľa známky

Tab. 15 Úspešnosť podľa známky

Známka	N	Priemer	Štd. chyba priemeru
1	548	69,7	,5
2	675	61,4	,6
3	729	56,2	,5
4	418	51,0	,6
5	54	50,3	2,1
Spolu	2424	59,7	,3



Obr. 6 Úspešnosť podľa známky

Tab. 16 Porovnanie priemerov podľa známky s národným priemerom

Známka	Národný priemer = 59.7			
	t	Stupne voľnosti	Obojstranná signifikancia	Vecná signifikancia
1	19,072	547	,000	,63
2	3,036	674	,002	,12
3	-7,245	728	,000	,26
4	-13,938	417	,000	,56
5	-4,404	53	,000	,52

Medzi žiakmi bolo najviac trojkárov (30,1 %). O niečo menej bolo dvojkárov (27,8 %) a jednotkárov (22,6 %). Štvorkári tvorili 17,2 % celého súboru, päťkárov bolo 2,2 %. Priemerná známka súboru na polročnom vysvedčení bola 2,49. Korelácia známky a úspešnosti v teste bola -0,430, čo je stredná miera korelácie. Čím bolo lepšie hodnotenie žiaka na polročnom vysvedčení, tým bol aj výsledok v teste lepší.

3 POLOŽKOVÁ ANALÝZA

Testy externej časti maturity sú pripravované tímami odborníkov podľa cieľových požiadaviek maturitného štúdia daného predmetu.

Na to, aby sme mohli výsledky testu považovať za spoľahlivé, musíme poznať vlastnosti testu. V tejto časti analýzy predkladáme okrem základných psychometrických charakteristík testu aj vlastnosti jednotlivých položiek, ich obťažnosť, citlivosť, neriešenosť, analýzu distraktorov a medzipoložkovú koreláciu, ktoré dokladujú charakter a kvalitu testu. Postupne odкрývame dôvody, pre ktoré niektoré položky budeme považovať za kritické, iné akceptovať ako vhodné, podieľajúce sa na dobrej kvalite testu.

3.1 Porovnanie variantov testu MJL09

O administrácii variantov testu môžeme povedať, že bolo doporučné z viacerých hľadísk (územného, inštitucionálneho a rodového), čo dokladuje tabuľka č. 17.

Tab. 17 Podiel žiakov podľa kraja, zriaďovateľa, typu školy, pohlavia a variantov

		Variant	
		2860	2865
		%	%
Kraj	BA	50,0%	50,0%
	TT	51,1%	48,9%
	TN	,0%	,0%
	NR	50,2%	49,8%
	ZA	,0%	,0%
	BB	50,5%	49,5%
	PO	,0%	,0%
	KE	50,0%	50,0%
Zriaďovateľ	Štátne školy	50,6%	49,4%
	Súkromné školy	50,1%	49,9%
	Cirkevné školy	50,7%	49,3%
Typ školy	GYM	50,2%	49,8%
	ostatné SŠ	50,7%	49,3%
Pohlavie	chlapci	51,7%	48,3%
	dievčatá	49,5%	50,5%

Tab. 18 Úspešnosť žiakov podľa variantov testu

	Variant	N	Priemer	Štd. odchýlka	Štd. chyba priemeru
Úspešnosť	2860	1224	59,8	14,8	,4
	2865	1200	59,6	14,9	,4

Medzi variantmi nie sú významné rozdiely priemerných úspešností.

Tab. 19 Percentuálna obťažnosť položiek v oboch variantoch a vecná signifikancia rozdielov

	Položka	Obťažnosť	Obťažnosť 2	Vecná signifikancia
49	49	43,0	36,5	,066
44	44	37,9	33,2	,050
55	55	41,5	37,3	,043
60	60	52,2	58,0	-,058
19	19	19,0	23,8	-,060

Označenie položiek v 19. tabuľke zodpovedá zástupnému variantu 2860, položky druhého variantu 2865 sme pre potreby porovnávania variantov po položkách usporiadali podľa poradia vo variante 2860. Stĺpce „Obťažnosť“ a „Obťažnosť 2“ sa vzťahujú k variantom testu 2860 a 2865.

Tabuľka č. 19 prezentuje výber 5 položiek s najväčšou vecnou signifikanciou rozdielov obťažností, ktorá však bola zanedbateľná.

Tab. 20 Reliabilita testu MJL09, variant 2860 a 2865

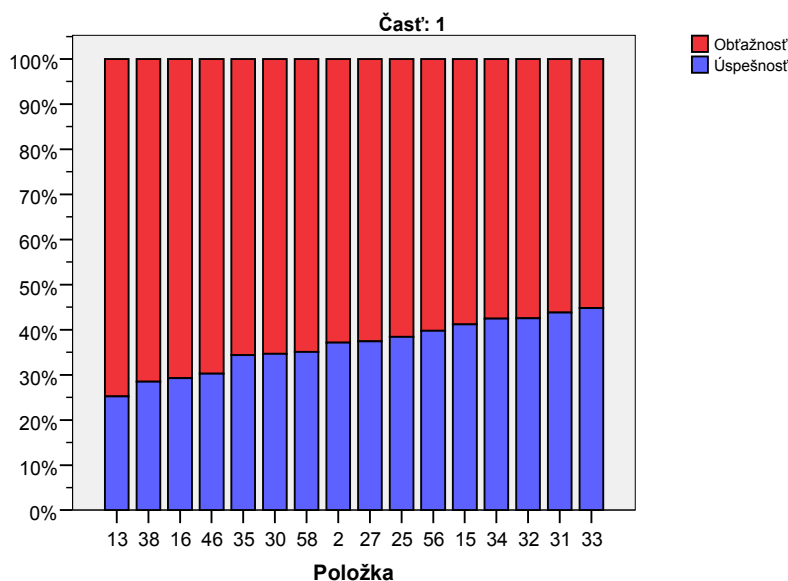
	Variant	Alfa
1	2860	,863
2	2865	,866

Konštatujeme, že varianty 2860 a 2865 testu MJL09 sú ekvivalentné. V ďalších analýzach sme pre štatistické postupy použili zástupný variant 2860. Číslovanie položiek v ďalších analýzach zodpovedá tomuto variantu.

3.2 Obťažnosť

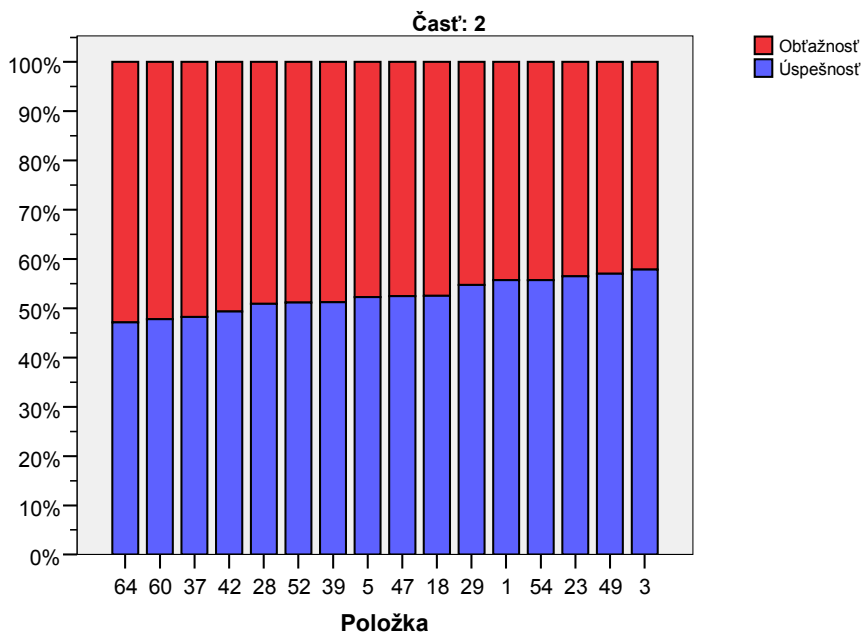
Testové položky v obrázku č. 7 sú usporiadané zostupne podľa obťažnosti. Obťažnosť nadobúda v celom teste hodnoty od 7,7 % do 74,8 %.

a) MJL09 – variant 2860



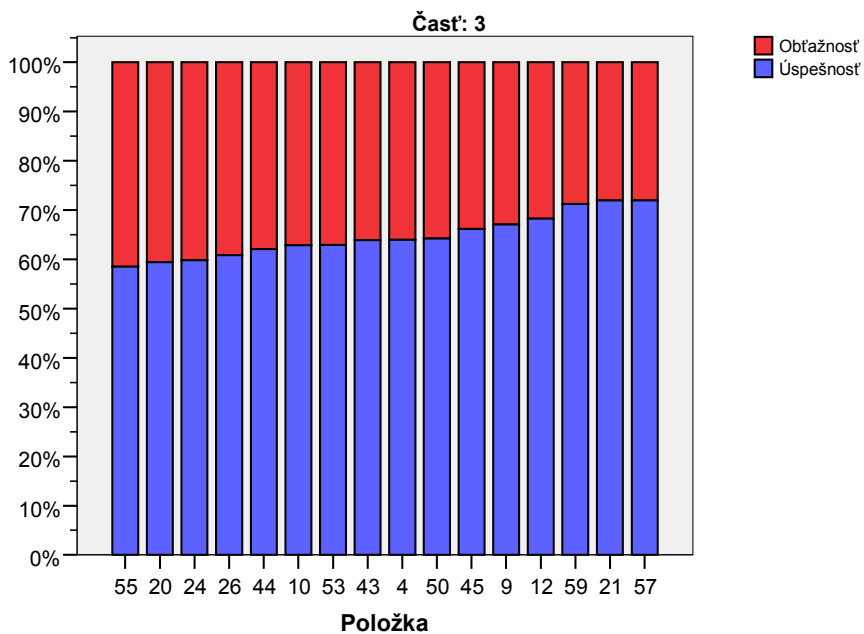
b)

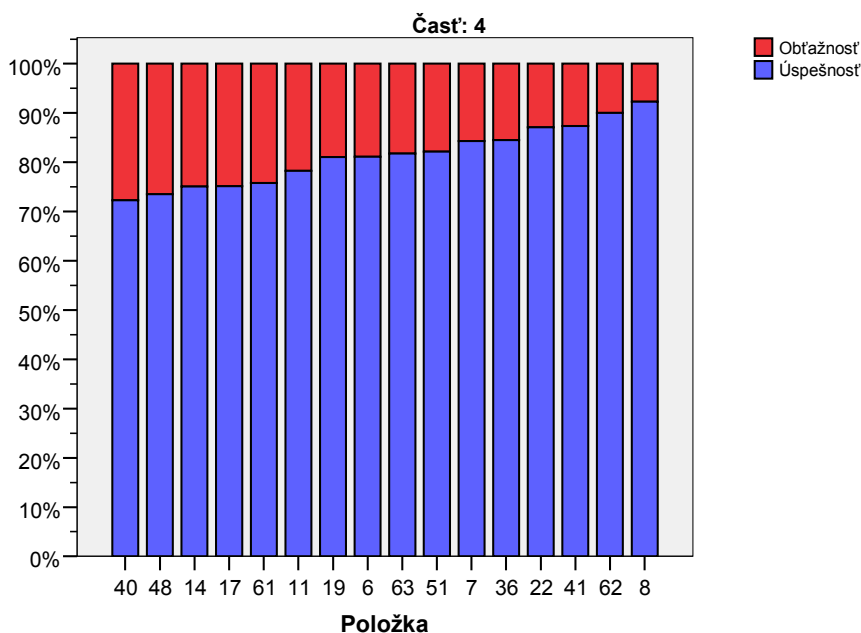
MJL09 – variant 2860



c)

MJL09 – variant 2860



d) **MJL09 – variant 2860**

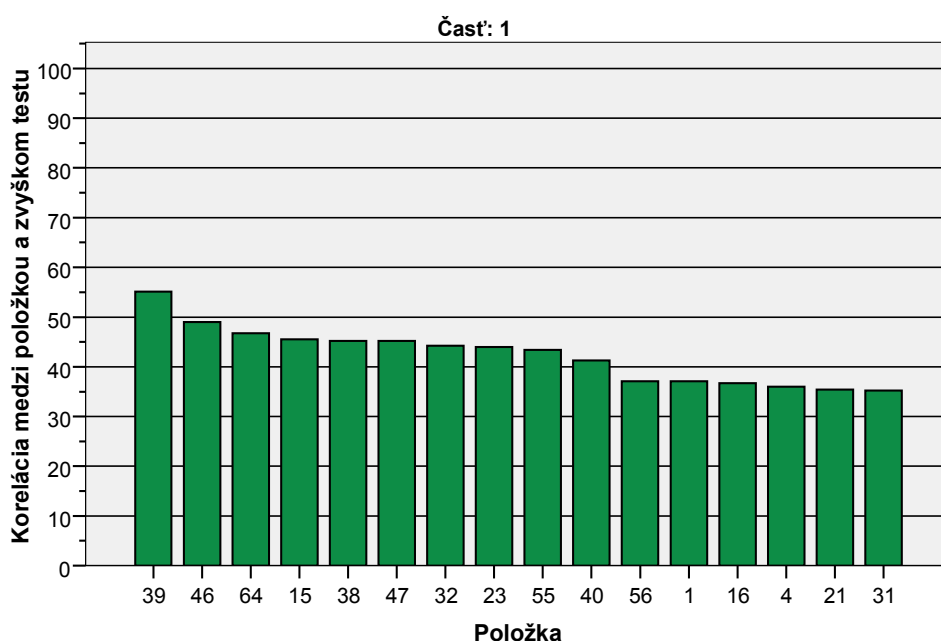
Obr. 7 Grafy obťažnosti položiek testu

V teste sa nenachádzali extrémne ťažké a veľmi ťažké položky s obťažnosťou vyššou ako 90 %. Extrémne ľahké položky s obťažnosťou nižšou ako 10 % boli dve (8, 62) a veľmi ľahkých s obťažnosťou 10 – 20 % bolo osem položiek (6, 7, 19, 22, 36, 41, 51, 63).

V teste bolo 19 položiek s veľmi miernou vecnou signifikanciou rozdielu v úspešnosti medzi chlapcami a dievčatami. Pre chlapcov boli náročnejšie ako pre dievčatá.

3.3 Medzipoložková korelácia

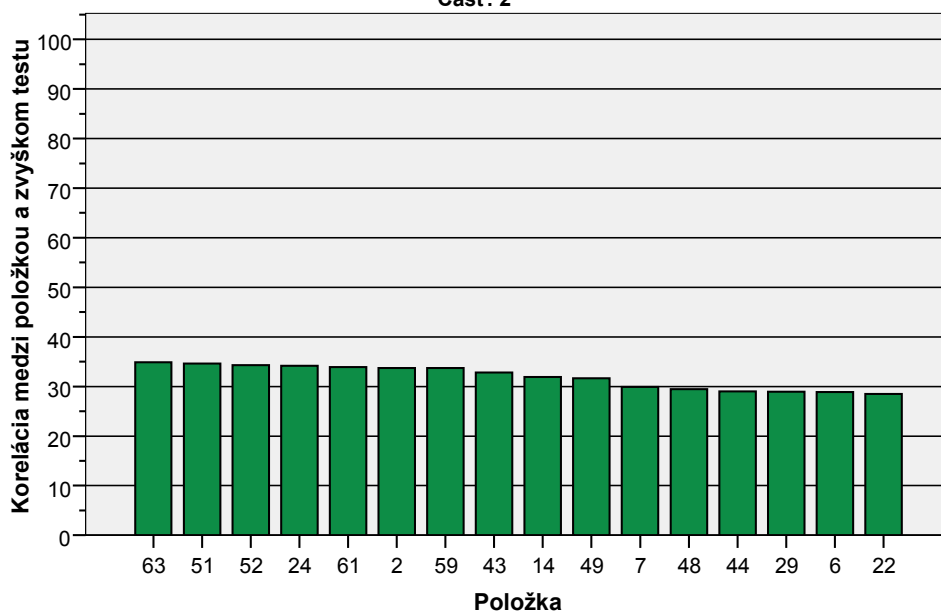
V nasledujúcom grafe sú usporiadané položky podľa stonásobku koeficientu *P. Bis.* medzipoložkovej korelácie. Za kritické považujeme hodnoty nižšie ako 20.

a) **MJL09 – variant 2860**

b)

MJL09 – variant 2860

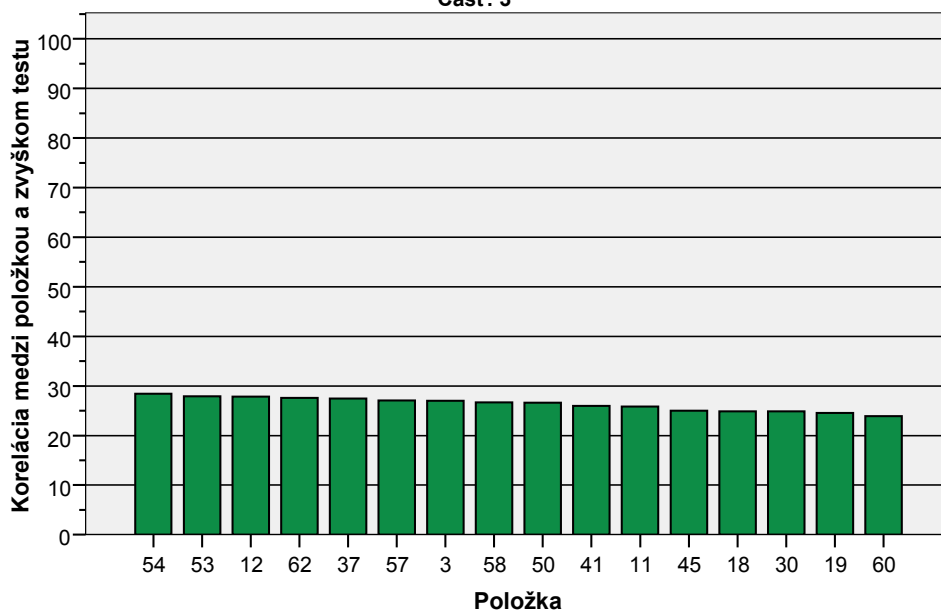
Časť: 2

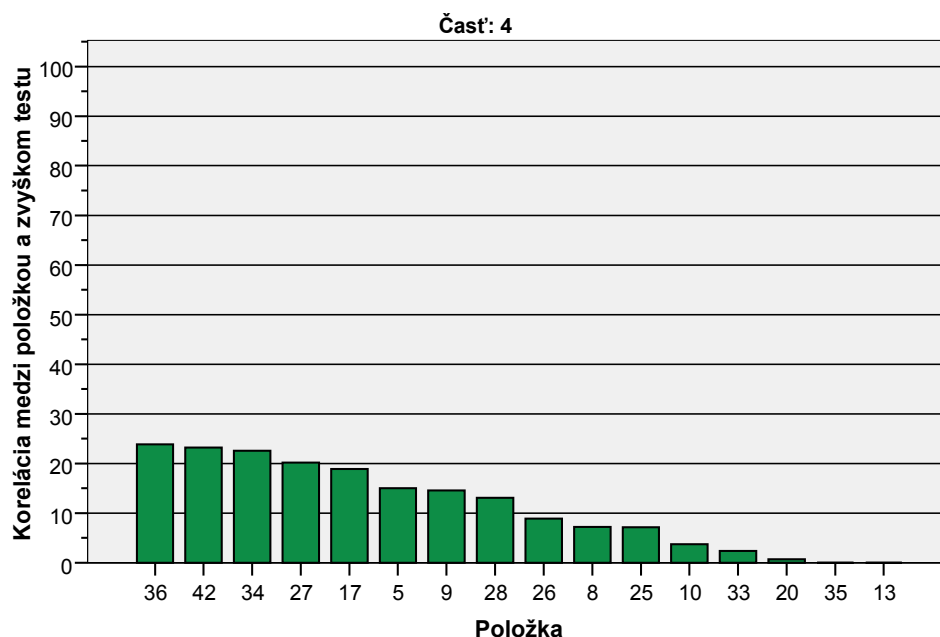


c)

MJL09 – variant 2860

Časť: 3



d) **MJL09 – variant 2860**

Obr. 8 Položky podľa medzipoložkovej korelácie (P. Bis.)

Kritické hodnoty medzipoložkovej korelácie (hodnota nižšia ako 20) dosahujú položky 8, 9, 10, 13, 17, 20, 25, 26, 28, 33, 35.

3.4 Kľúče a distraktory

V tejto časti sa budeme venovať položkám s výberom odpovede.

Tab. 21 Položky s výberom odpovede – analýza distraktorov

Položky 1 – 5:

		A01	B01	C01	D01	X01
1	P. Bis.	-,15	-,12	,37	-,26	.
2	p	,09	,03	,56	,33	,00
3	N	105,00	34,00	682,00	403,00	,00

		A02	B02	C02	D02	X02
1	P. Bis.	-,16	,34	-,20	-,03	,00
2	p	,16	,37	,34	,12	,00
3	N	198,00	455,00	421,00	147,00	2,00

		A03	B03	C03	D03	X03
1	P. Bis.	,27	-,07	-,22	-,12	-,05
2	p	,58	,23	,12	,07	,01
3	N	708,00	278,00	145,00	86,00	7,00

		A04	B04	C04	D04	X04
1	P. Bis.	-,17	-,27	-,06	,36	-,02
2	p	,13	,16	,06	,64	,00
3	N	161,00	200,00	76,00	783,00	4,00

		A05	B05	C05	D05	X05
1	P. Bis.	-,04	-,10	,15	-,11	,04
2	p	,07	,39	,52	,02	,00
3	N	83,00	472,00	640,00	28,00	1,00

Položky 9 – 13:

		A09	B09	C09	D09	X09
1	P. Bis.	-,15	-,13	,04	,15	-,01
2	p	,13	,06	,13	,67	,00
3	N	159,00	79,00	162,00	821,00	3,00

		A10	B10	C10	D10	X10
1	P. Bis.	,04	,04	-,05	-,03	-,03
2	p	,63	,09	,26	,02	,00
3	N	769,00	112,00	313,00	27,00	3,00

		A11	B11	C11	D11	X11
1	P. Bis.	-,10	,26	-,20	-,08	-,08
2	p	,05	,78	,10	,06	,00
3	N	62,00	958,00	122,00	75,00	5,00

		A12	B12	C12	D12	X12
1	P. Bis.	,28	-,26	-,06	-,03	-,01
2	p	,68	,23	,04	,04	,00
3	N	835,00	285,00	49,00	49,00	6,00

		A13	B13	C13	D13	X13
1	P. Bis.	-,04	,05	-,04	,02	-,03
2	p	,01	,70	,25	,03	,00
3	N	16,00	862,00	309,00	33,00	4,00

Položky 17 – 21:

		A17	B17	C17	D17	vx10
1	P. Bis.	-,17	,00	,19	-,07	-,03
2	p	,17	,01	,75	,06	,00
3	N	209,00	18,00	920,00	71,00	6,00

		A18	B18	C18	D18	X18
1	P. Bis.	-,18	,25	-,18	-,01	-,05
2	p	,06	,53	,22	,19	,00
3	N	77,00	643,00	267,00	234,00	3,00

		A19	B19	C19	D19	X19
1	P. Bis.	,25	-,09	-,19	-,15	-,01
2	p	,81	,10	,03	,06	,00
3	N	992,00	119,00	42,00	68,00	3,00

		A20	B20	C20	D20	X20
1	P. Bis.	,08	-,15	,01	-,05	,01
2	p	,34	,05	,59	,01	,00
3	N	412,00	62,00	727,00	18,00	3,00

		A21	B21	C21	D21	X21
1	P. Bis.	-,12	-,26	-,13	,35	-,06
2	p	,05	,18	,04	,72	,01
3	N	58,00	222,00	49,00	881,00	14,00

Položky 25 – 29:

		A25	B25	C25	D25	X25
1	P. Bis.	-,06	,07	-,04	-,01	-,01
2	p	,60	,38	,01	,00	,00
3	N	735,00	470,00	14,00	4,00	1,00

		A26	B26	C26	D26	X26
1	P. Bis.	-,12	-,03	,09	-,12	-,01
2	p	,02	,35	,61	,01	,00
3	N	29,00	434,00	745,00	14,00	2,00

		A27	B27	C27	D27	X27
1	P. Bis.	,20	,10	-,11	-,22	-,01
2	p	,37	,21	,13	,28	,01
3	N	458,00	252,00	165,00	339,00	9,00

		A28	B28	C28	D28	X28
1	P. Bis.	,03	,13	-,12	-,11	-,03
2	p	,23	,51	,07	,18	,01
3	N	287,00	623,00	88,00	217,00	9,00

		A29	B29	C29	D29	X29
1	P. Bis.	-,12	,29	-,24	,00	-,04
2	p	,21	,55	,19	,05	,00
3	N	256,00	670,00	232,00	60,00	6,00

Položky 33 – 37:

		A33	B33	C33	D33	X33
1	P. Bis.	,04	,02	-,06	-,13	-,05
2	p	,50	,45	,02	,03	,00
3	N	616,00	548,00	26,00	31,00	1,00

		A34	B34	C34	D34	X34
1	P. Bis.	,23	-,03	-,20	-,06	-,01
2	p	,42	,27	,19	,11	,00
3	N	520,00	328,00	234,00	136,00	6,00

		A35	B35	C35	D35	X35
1	P. Bis.	,23	,00	-,23	-,07	-,04
2	p	,32	,34	,13	,21	,00
3	N	388,00	421,00	153,00	257,00	5,00

		A36	B36	C36	D36	X36
1	P. Bis.	-,13	-,11	,24	-,15	-,06
2	p	,08	,04	,84	,04	,00
3	N	92,00	46,00	1034,00	50,00	2,00

		A37	B37	C37	D37	X37
1	P. Bis.	-,11	-,02	-,24	,27	,01
2	p	,13	,18	,20	,48	,01
3	N	161,00	217,00	244,00	590,00	12,00

Položky 41 – 45:

		A41	B41	C41	D41	X41
1	P. Bis.	-,09	,26	-,24	-,03	-,05
2	p	,05	,87	,07	,00	,00
3	N	60,00	1069,00	83,00	6,00	6,00

		A42	B42	C42	D42	X42
1	P. Bis.	-,24	-,08	,23	,01	-,05
2	p	,12	,23	,49	,15	,01
3	N	141,00	284,00	604,00	184,00	11,00

		A43	B43	C43	D43	X43
1	P. Bis.	-,12	-,16	-,18	,33	-,09
2	p	,12	,11	,12	,64	,01
3	N	147,00	131,00	151,00	782,00	12,00

		A44	B44	C44	D44	X44
1	P. Bis.	,29	-,10	-,12	-,19	-,08
2	p	,62	,16	,08	,13	,01
3	N	760,00	201,00	99,00	157,00	7,00

		A45	B45	C45	D45	X45
1	P. Bis.	,25	-,04	-,24	-,10	-,01
2	p	,66	,14	,17	,02	,01
3	N	810,00	172,00	205,00	28,00	9,00

Položky 49 – 53:

		A49	B49	C49	D49	X49
1	P. Bis.	-,22	-,11	-,12	,32	-,04
2	p	,13	,20	,09	,57	,01
3	N	163,00	246,00	105,00	698,00	12,00

		A50	B50	C50	D50	X50
1	P. Bis.	,27	-,21	-,04	-,11	-,05
2	p	,64	,30	,02	,04	,00
3	N	786,00	364,00	23,00	47,00	3,00

		A51	B51	C51	D51	X51
1	P. Bis.	-,20	,35	-,15	-,21	-,08
2	p	,03	,82	,07	,07	,01
3	N	38,00	1006,00	87,00	84,00	8,00

		A52	B52	C52	D52	X52
1	P. Bis.	-,24	-,12	-,15	,34	,00
2	p	,11	,29	,08	,51	,01
3	N	131,00	356,00	102,00	626,00	8,00

		A53	B53	C53	D53	X53
1	P. Bis.	-,18	-,16	,28	-,04	-,03
2	p	,20	,16	,63	,01	,00
3	N	244,00	191,00	770,00	14,00	5,00

Položky 57 – 61:

		A57	B57	C57	D57	X57
1	P. Bis.	-,10	,27	-,11	-,19	-,06
2	p	,08	,72	,05	,14	,01
3	N	93,00	881,00	66,00	175,00	9,00

		A58	B58	C58	D58	X58
1	P. Bis.	-,06	-,13	-,11	,27	-,10
2	p	,12	,11	,40	,35	,01
3	N	147,00	140,00	491,00	429,00	16,00

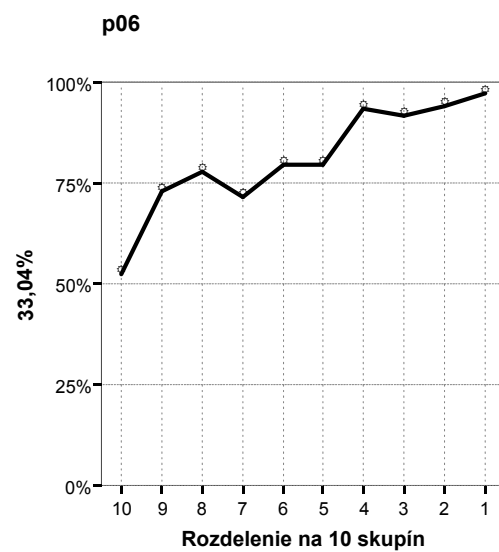
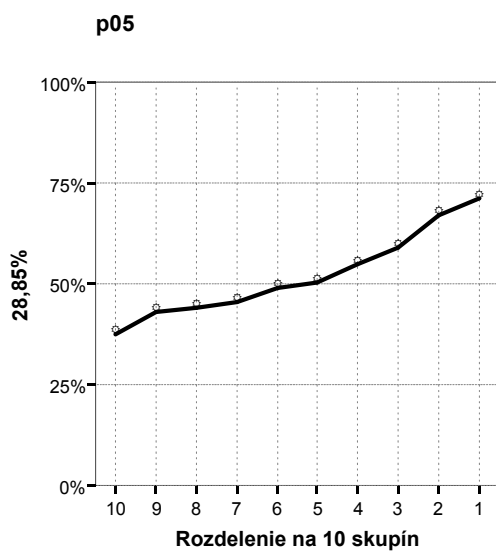
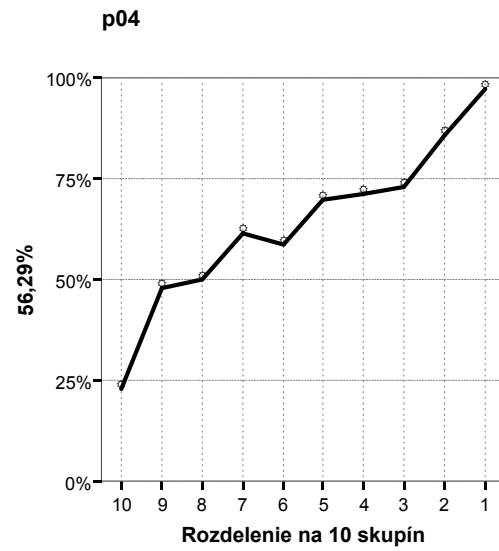
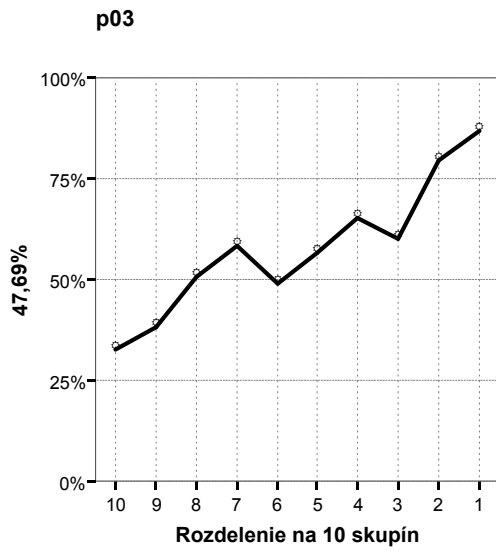
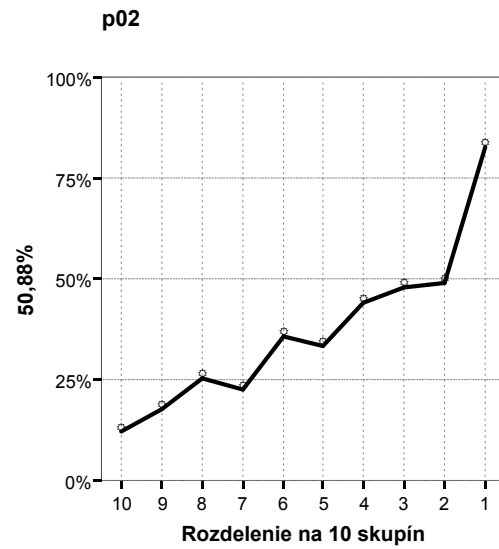
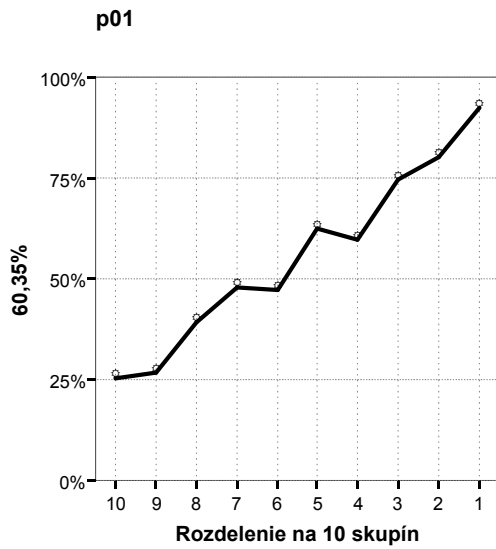
		A59	B59	C59	D59	X59
1	P. Bis.	,34	-,11	-,13	-,26	-,04
2	p	,71	,09	,08	,11	,01
3	N	872,00	115,00	92,00	138,00	7,00

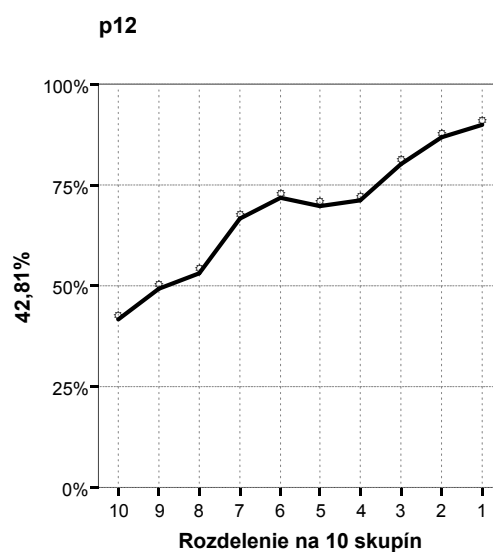
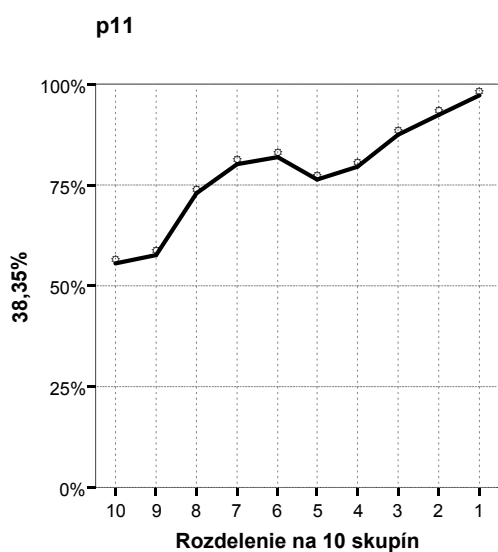
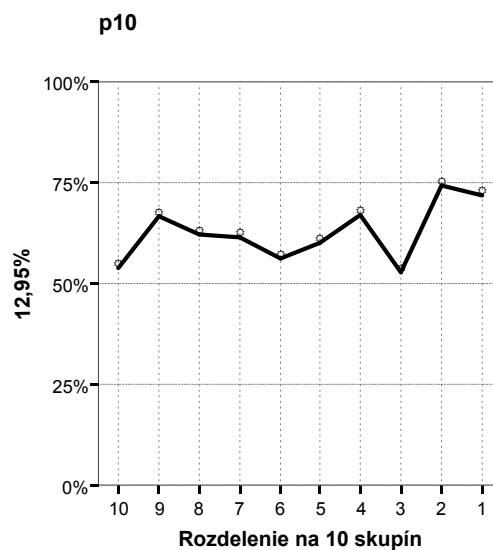
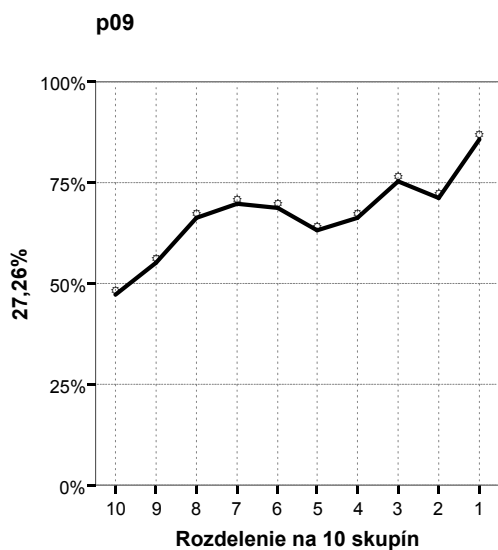
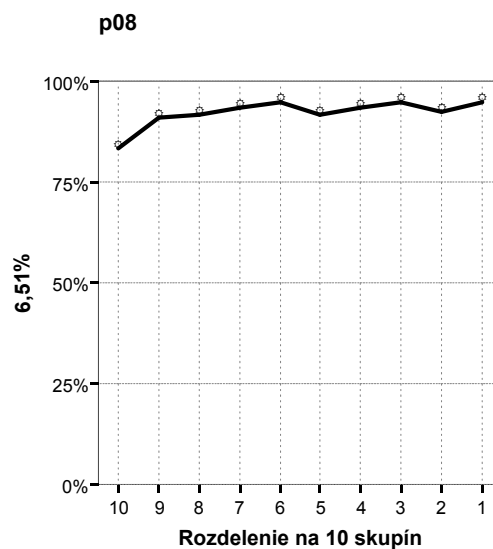
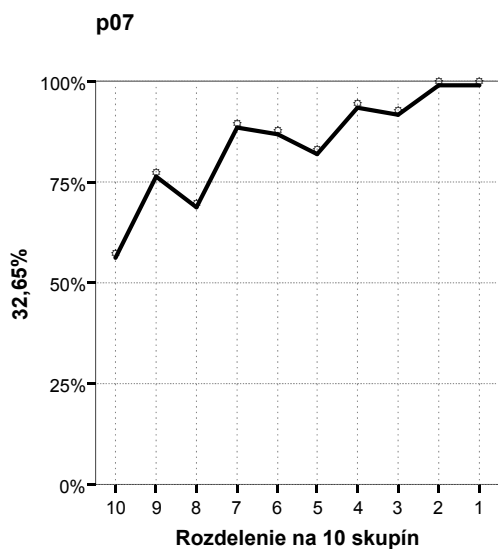
		A60	B60	C60	D60	X60
1	P. Bis.	-,11	,24	-,11	-,08	-,07
2	p	,22	,48	,12	,17	,01
3	N	268,00	585,00	148,00	213,00	10,00

Analýza položiek s výberom odpovede poukázala na niekoľko položiek, ktoré dosiahli kritické hodnoty. Hodnotu *Point Biserialu* nižšiu ako 0,2 (čo považujeme za hraničnú hodnotu) mali položky: 5, 9, 10, 13, 17, 20, 25, 26, 28, 33, 35. Znamená to, že nedostatočne rozlišujú úspešnejších a slabších žiakov. V položkách 9, 10, 13, 20, 27, 28, 33, 35, 42 sa vyskytoval distraktor s kladnou hodnotou *Point Biserialu*, to znamená, že ho volili aj úspešní žiaci.

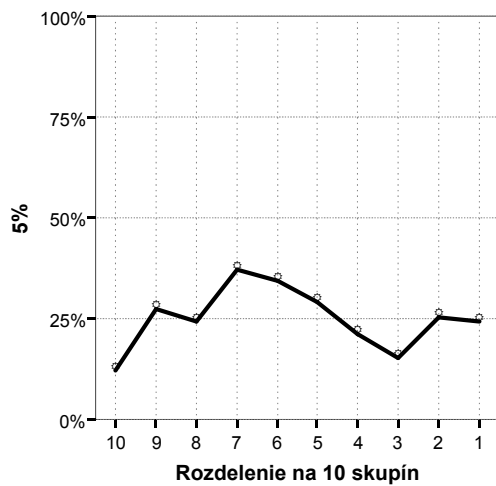
3.5 Distribúcia úspešnosti a citlivosti

Pri tejto analýze by sme mali byť pozorní k položkám s citlivosťou nižšou ako 20 % a zvlášť ostražitiť k tým, ktoré majú citlivosť nižšiu ako 10 %. Citlivosť väčšiny položiek je veľmi dobrá.

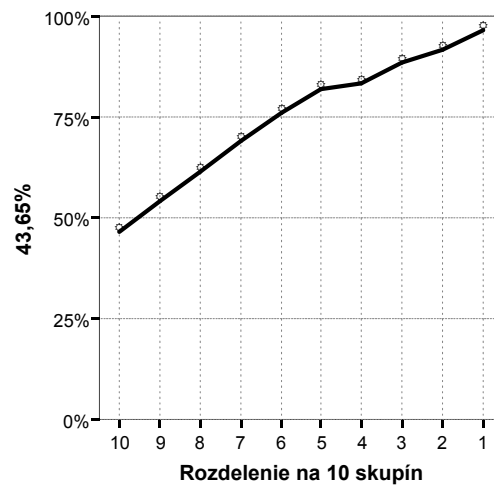




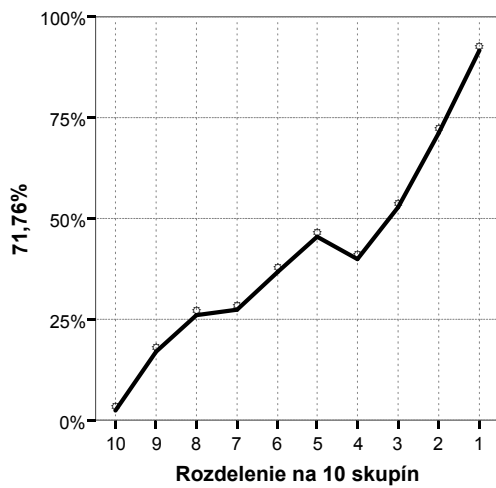
p13



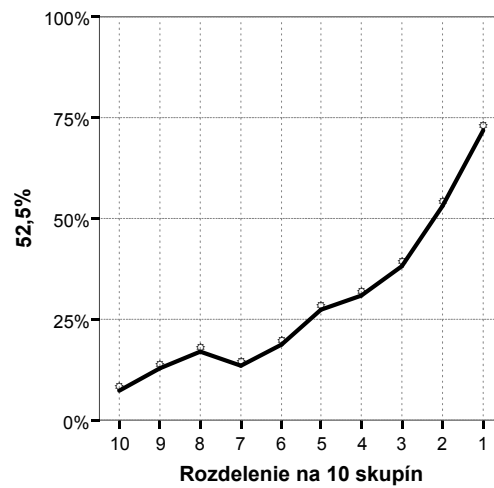
p14



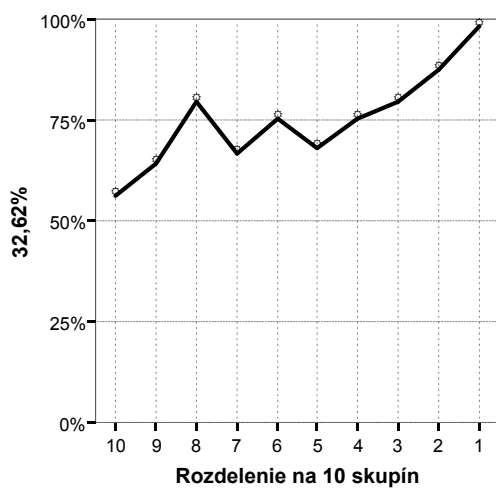
p15



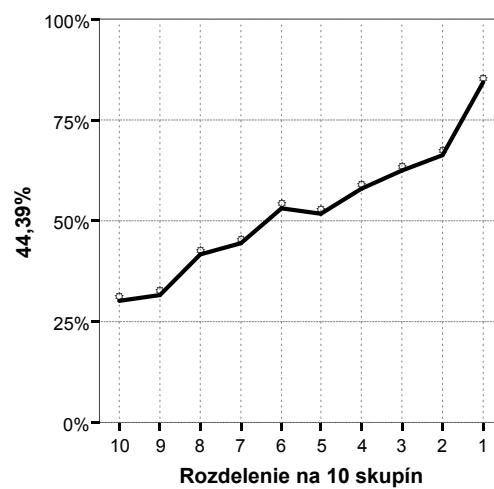
p16

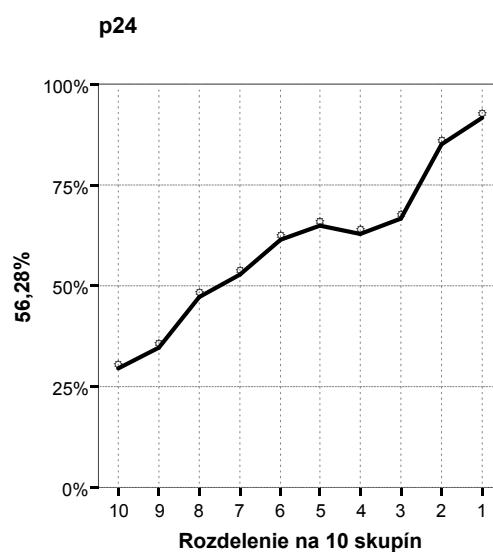
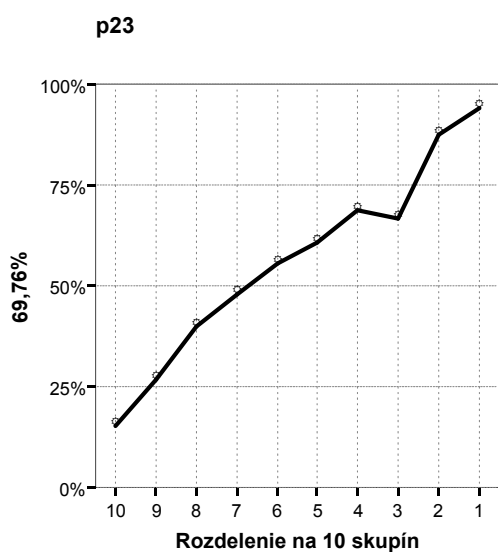
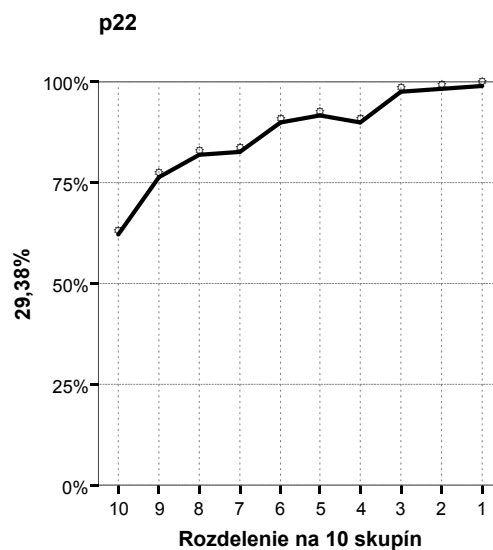
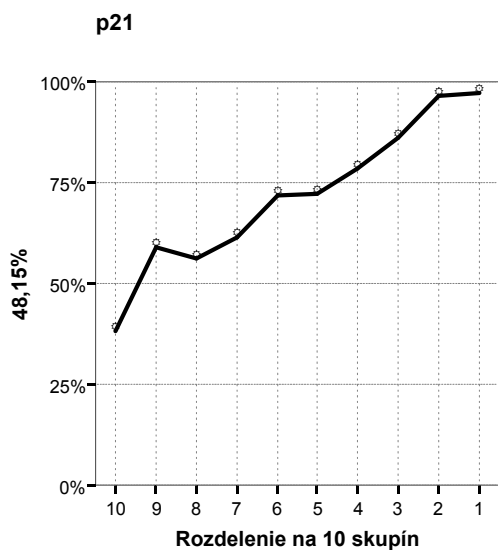
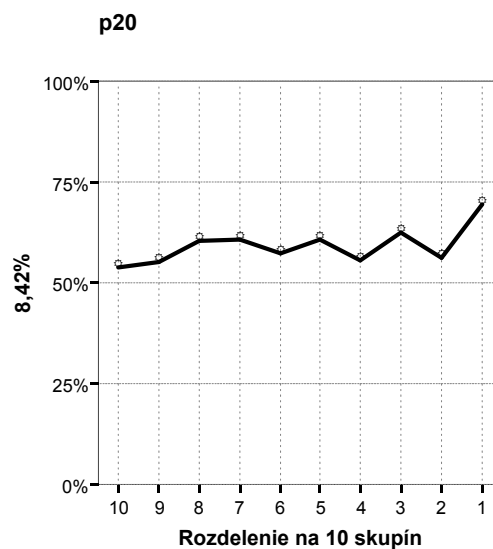
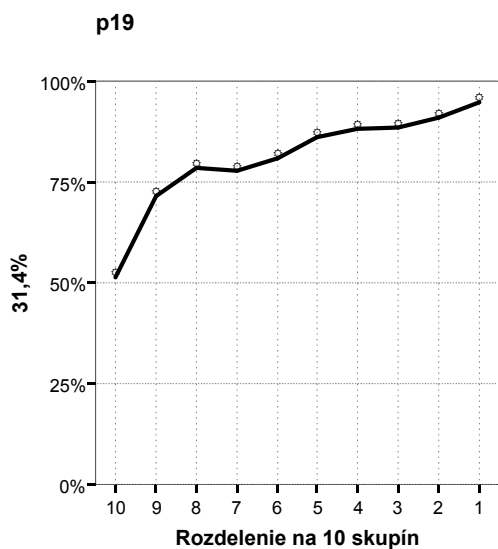


p17

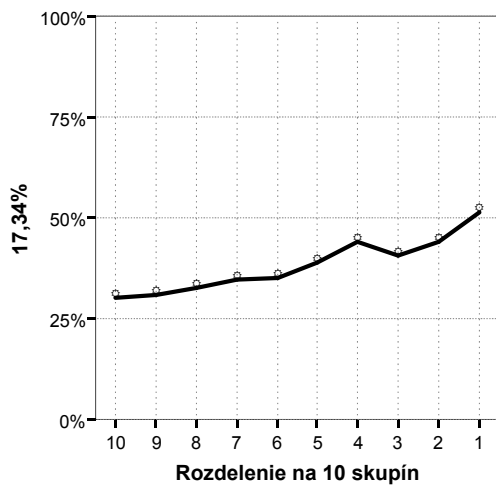


p18

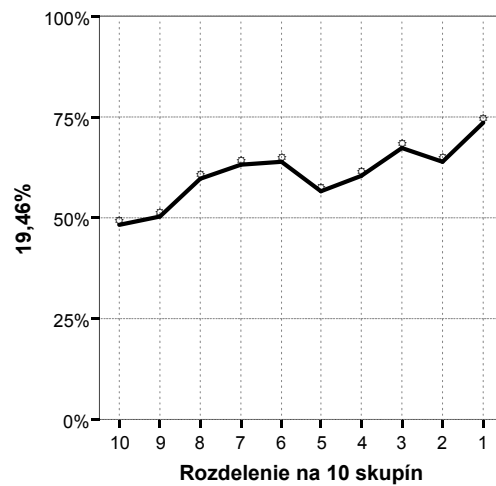




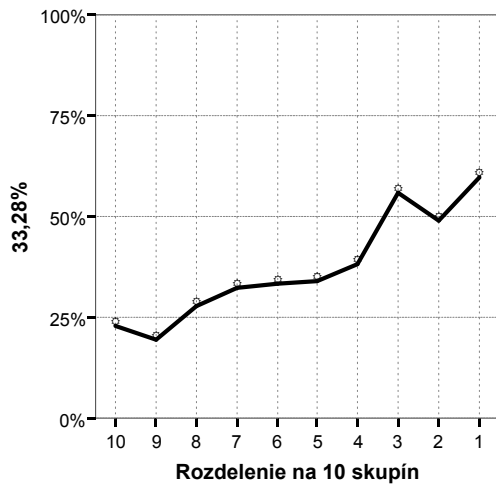
p25



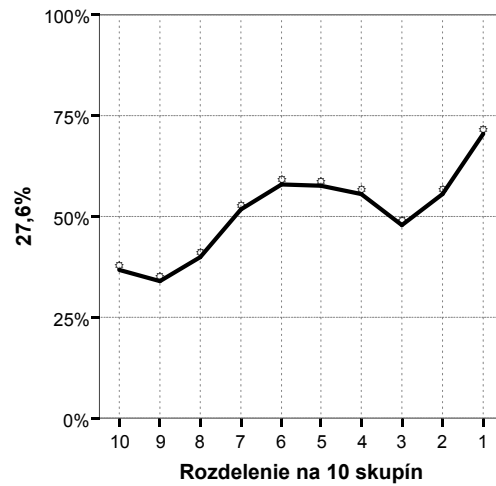
p26



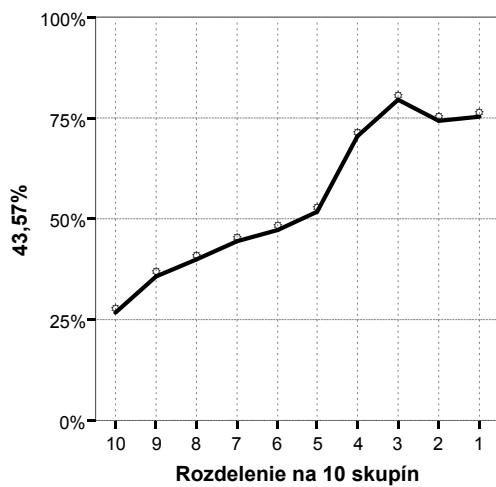
p27



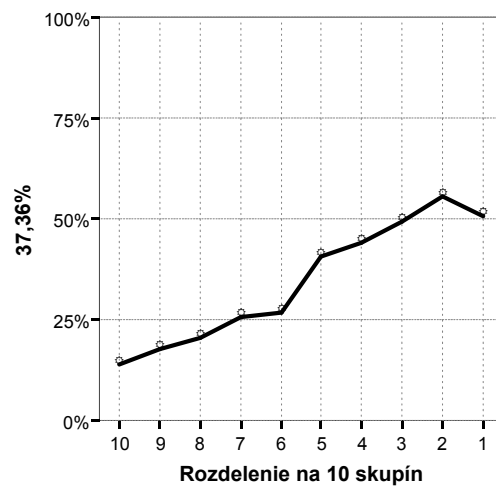
p28



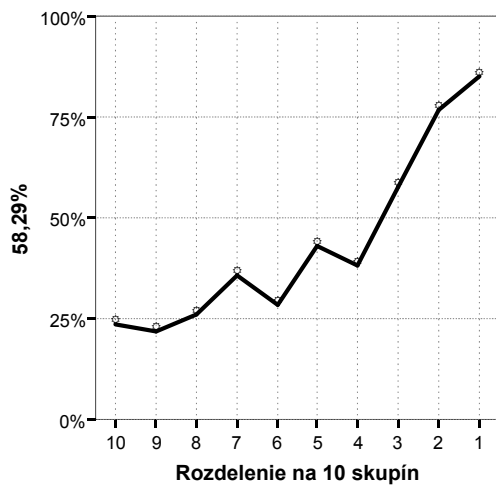
p29



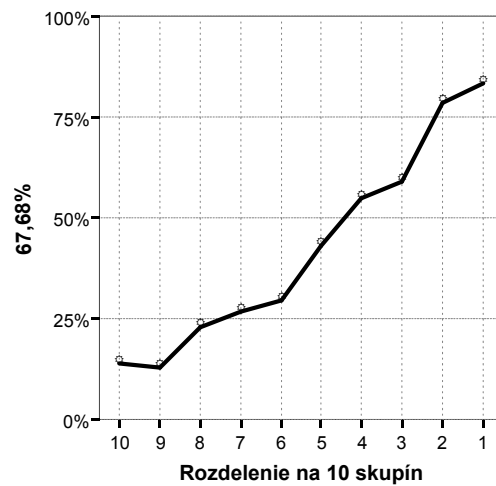
p30



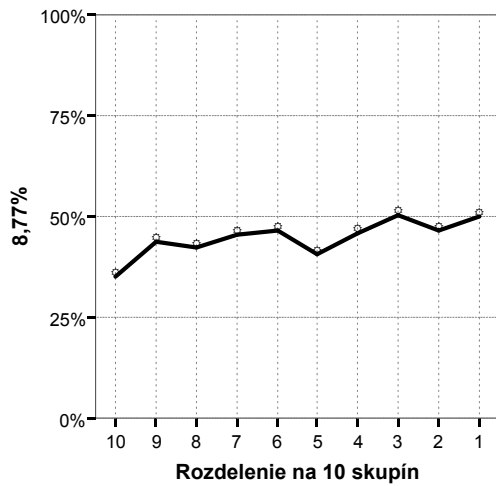
p31



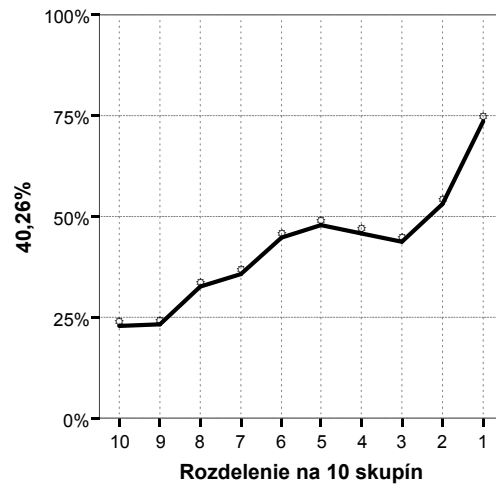
p32



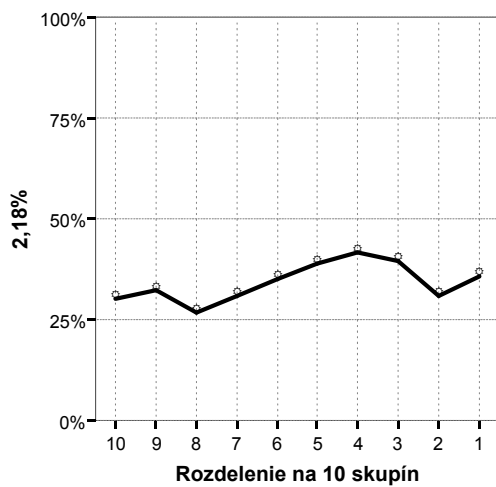
p33



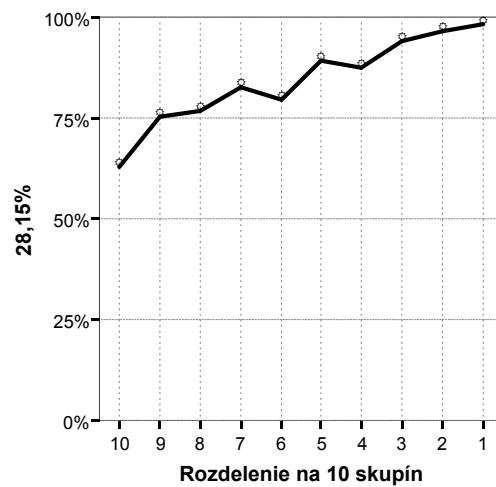
p34



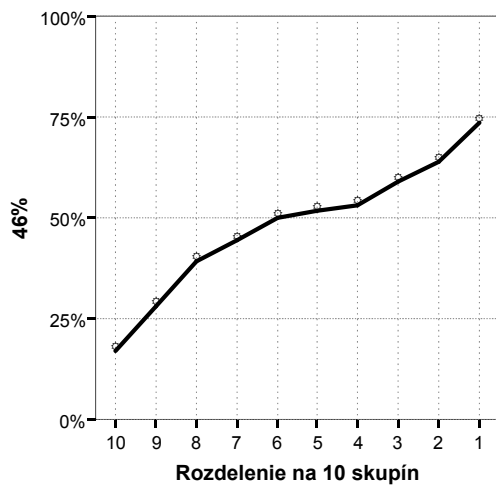
p35



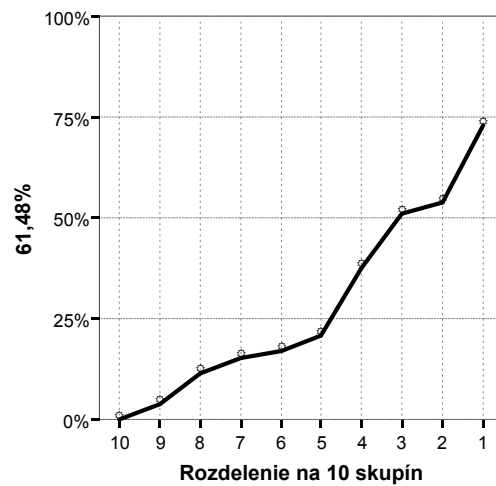
p36



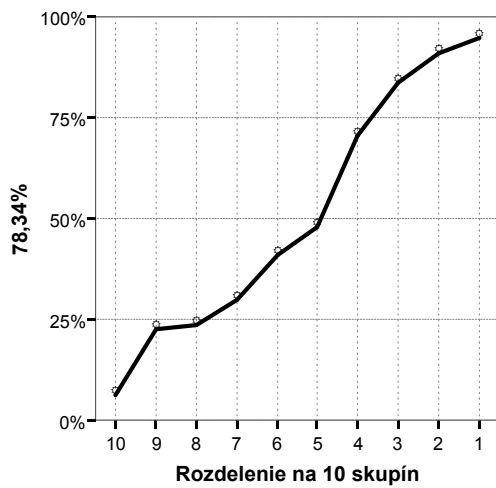
p37



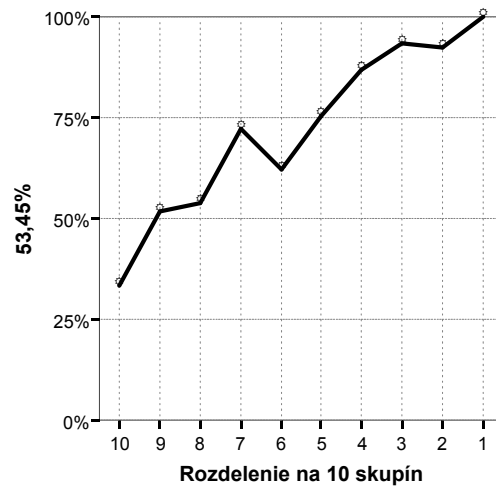
p38



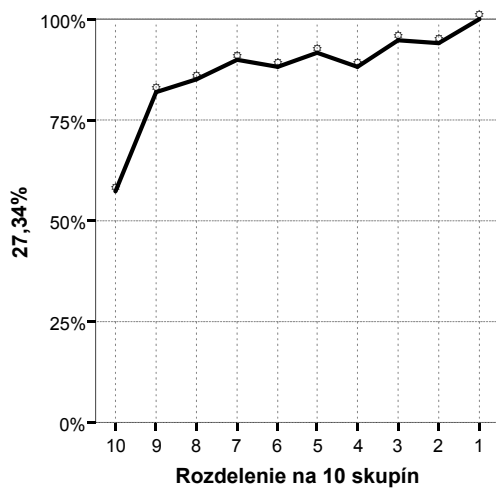
p39



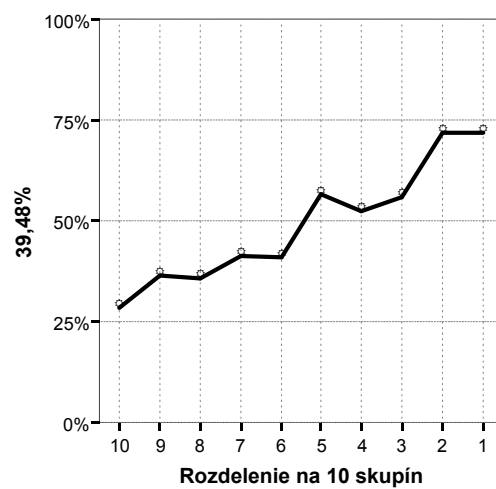
p40



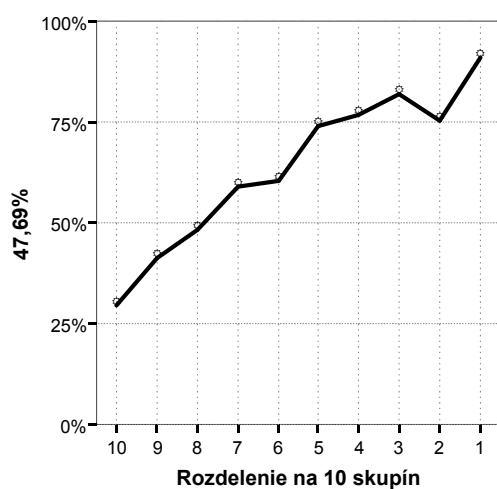
p41



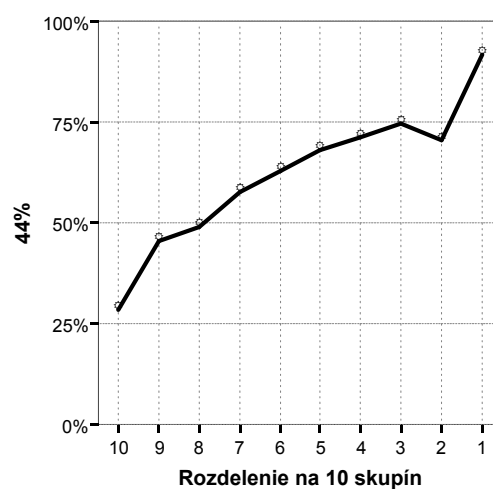
p42



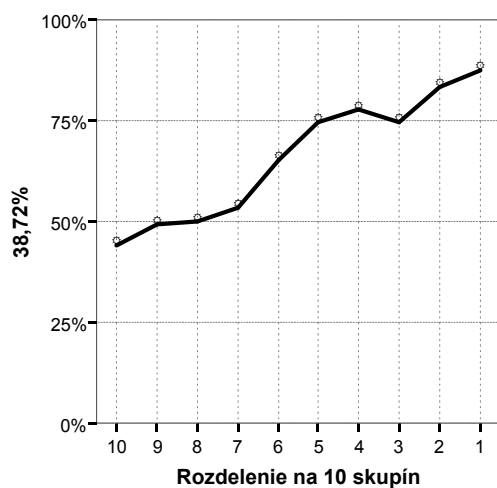
p43



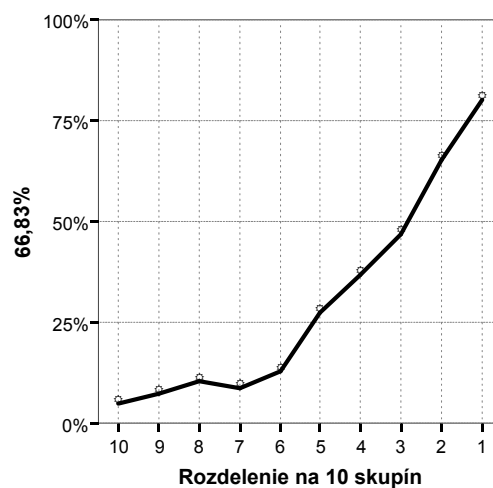
p44



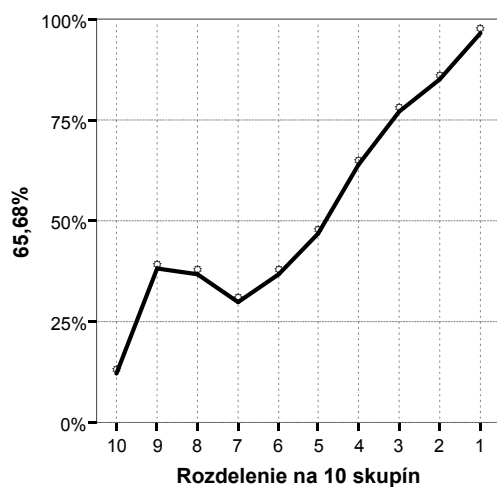
p45



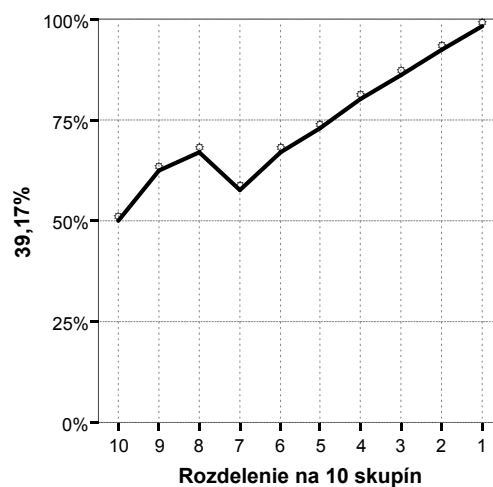
p46



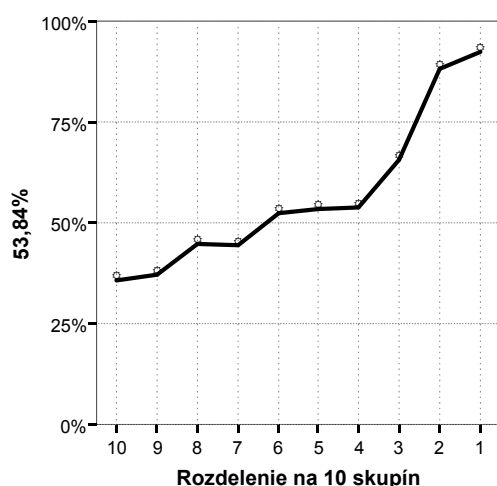
p47



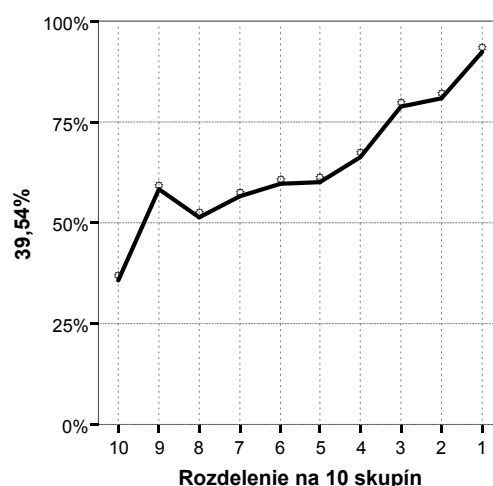
p48



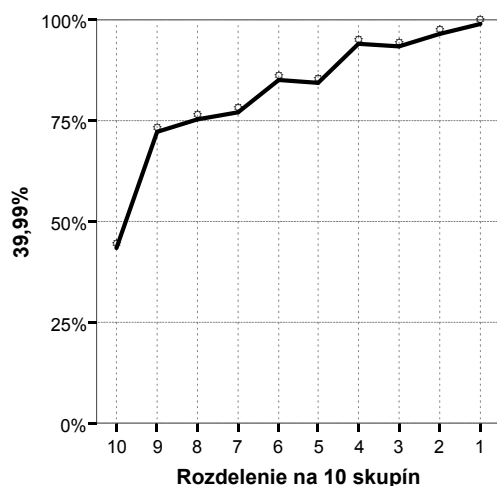
p49



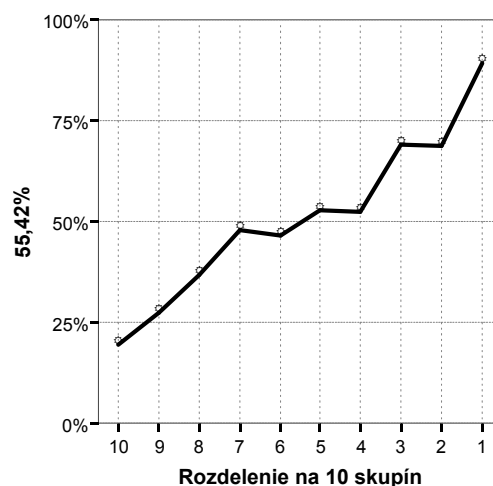
p50



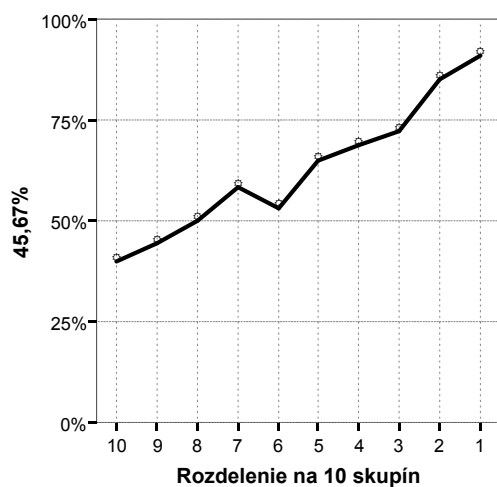
p51



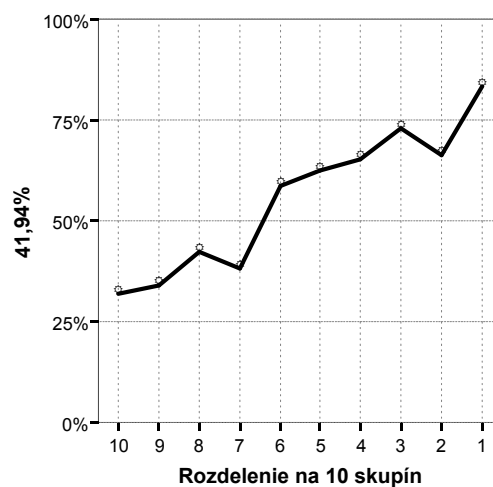
p52



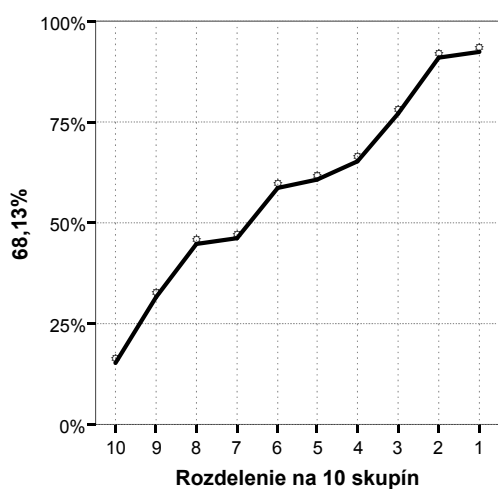
p53



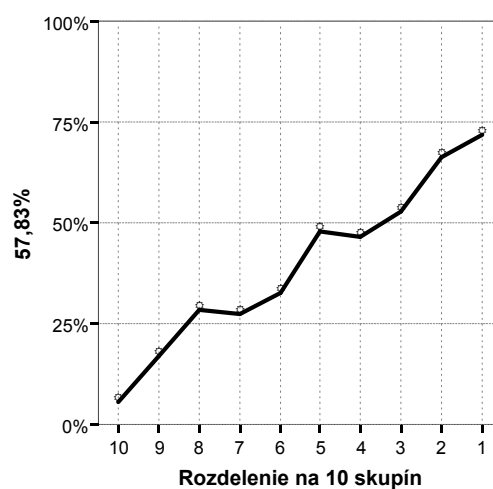
p54



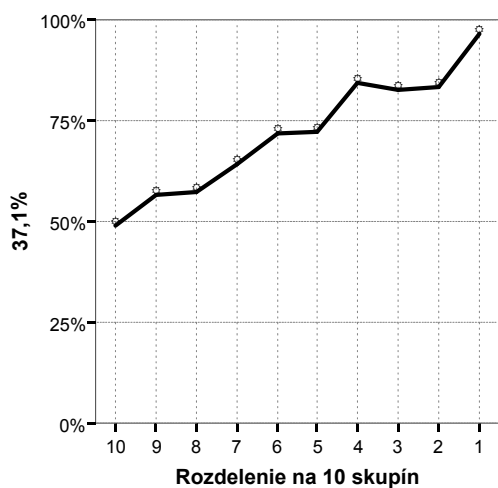
p55



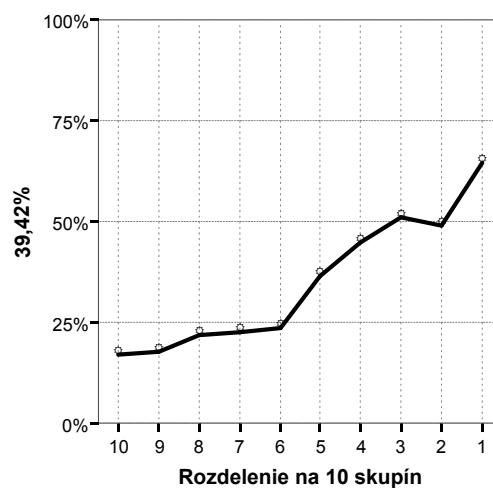
p56



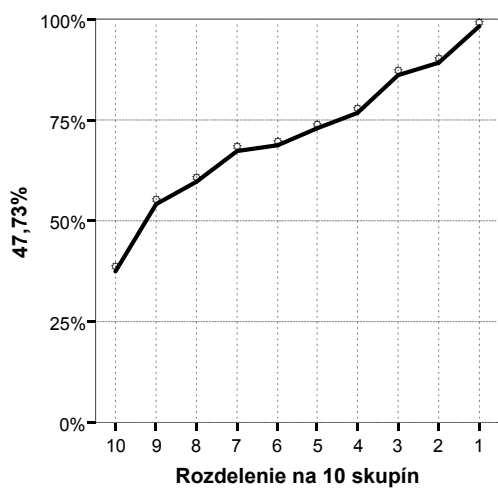
p57



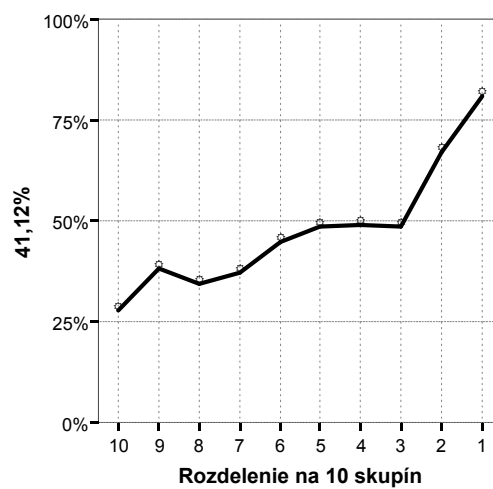
p58

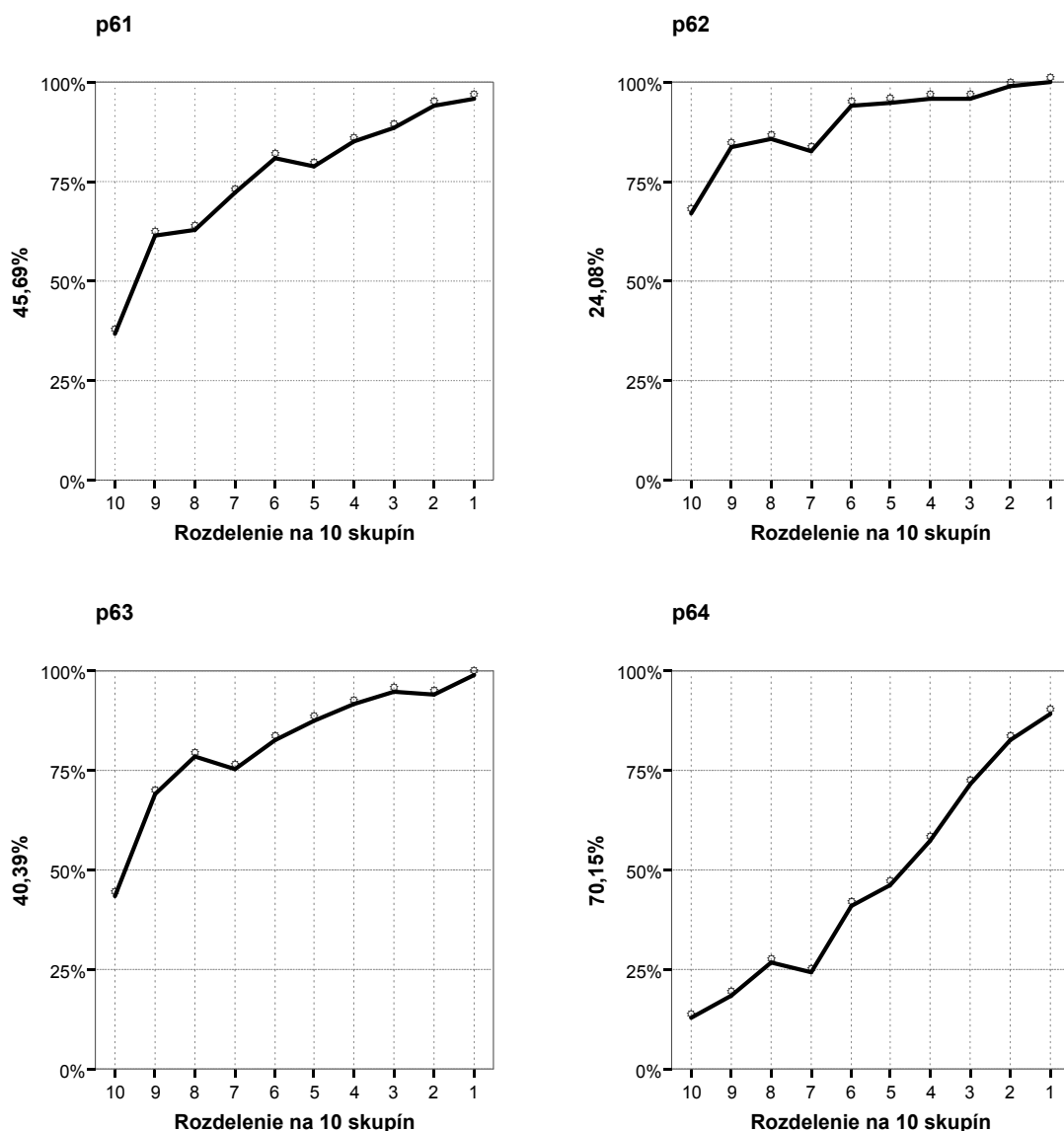


p59



p60





Obr. 9 Grafy distribúcie úspešnosti

Na obrázku č. 9 môžeme vidieť, že veľmi dobre diferencujú žiakov položky 32, 39, 46, 55, 64, ich grafy sú spojité, teda diferencujú všetky výkonnostné skupiny a majú vysokú hodnotu citlivosti. Nespojité sú grafy položiek 10 a 17, veľmi slabú rozlišovaciu schopnosť majú položky 8, 20, 25, 33, 35. Najmenej úspešných žiakov od ostatných najvýraznejšie diferencujú položky 19, 41, 51, 63. Naopak, najúspešnejších žiakov dobre diferencujú napr. položky 2, 31, 34, 60.

Z hľadiska percentuálnej hodnoty citlivosti položky 10, 25 a 26 mali hodnotu citlivosti 10 – 20 %. Nedostatočnú citlivosť (menej ako 10 %) majú položky 8 (bola veľmi ľahká), 13, 20, 33, 35. Naopak najvyššiu citlivosť majú položky 15, 39, 64.

3.6 Neriešenosť

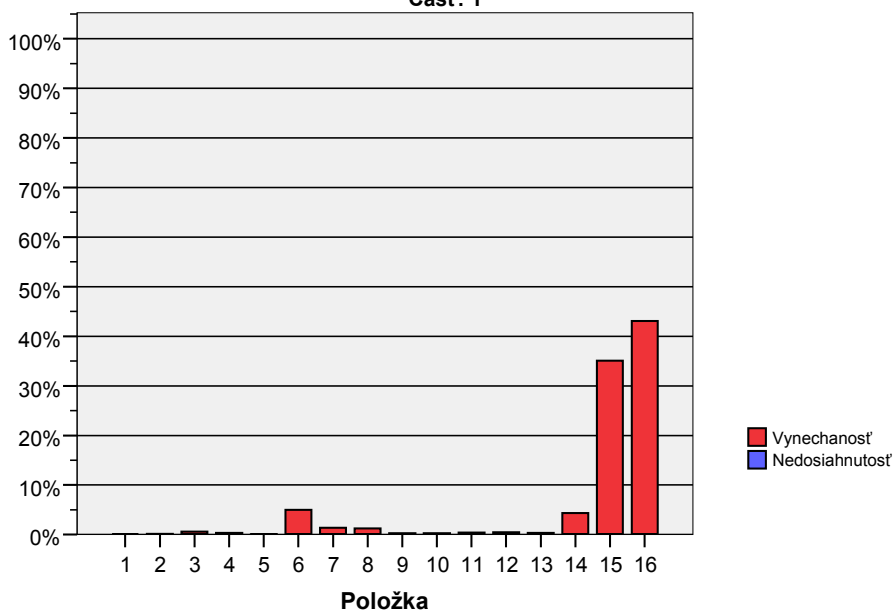
Neriešenosť položiek môže poukazovať na obťažnosť testu, jednotlivých položiek, prípadne dostatočnosť časového limitu na riešenie testu.

Niektoré príčiny neriešivosti ilustruje obrázok 10. Položky sú usporiadané podľa poradia v teste, podiel nedosiahnutosti na neriešivosti je znázornený farebne.

a)

MJL09 – variant 2860

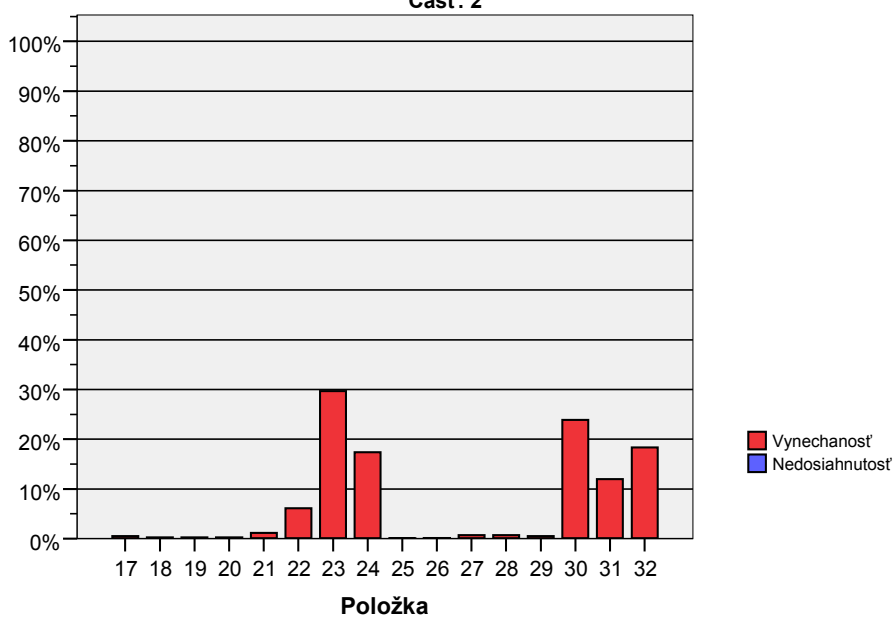
Časť: 1



b)

MJL09 – variant 2860

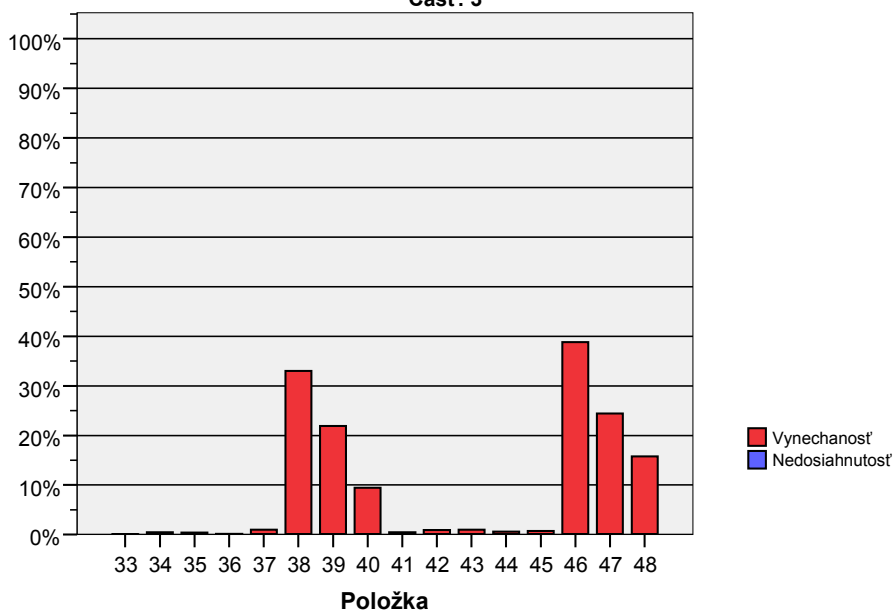
Časť: 2



c)

MJL09 – variant 2860

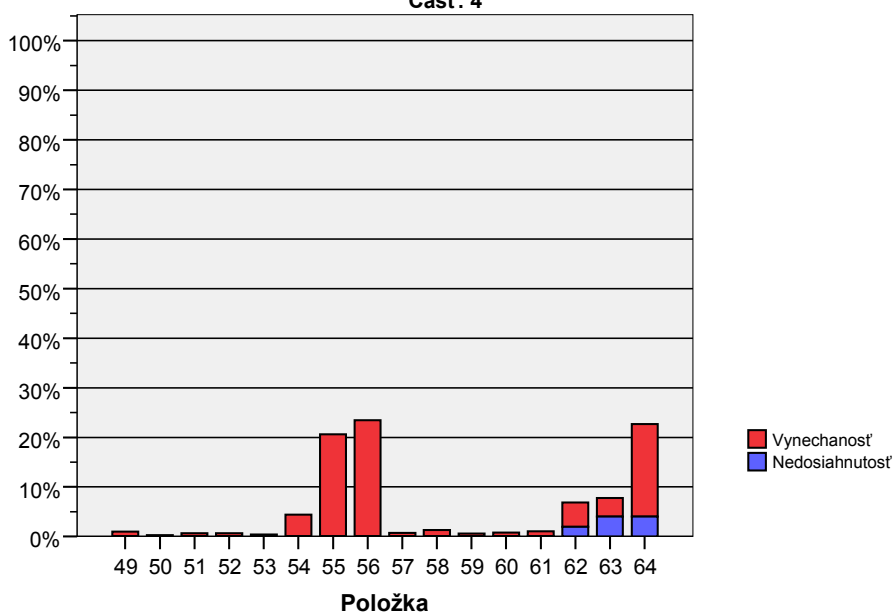
Časť: 3



d)

MJL09 – variant 2860

Časť: 4



Obr. 10 Vynechanosť a nedosiachnutosť položiek v jednotlivých častiach testu

V teste sa vyskytujú aj položky s neriešenosťou vyššou ako 30 %, sú to položky 15, 16, 38 a 46, spolu až 15 položiek malo neriešenosť vyššiu ako 10 %.

3.7 Súhrnné charakteristiky položiek

V nasledujúcej tabuľke č 22 uvádzame súhrnné charakteristiky jednotlivých položiek v teste číselne. Kritické hodnoty sme odstupňovali farebným zvýraznením.

V poslednom stĺpci (stonásobok koeficientu *P. Bis.*) sme farebne odstupňovali skupiny položiek z hľadiska problematickej medzipoložkovej korelácie do intervalov:

- *P. Bis.* < 5,
- 5 < *P. Bis.* < 10,
- 10 < *P. Bis.* < 15,
- 15 < *P. Bis.* < 20.

Tab. 22 Súhrnné charakteristiky položiek

	Položka	Obťažnosť	Citlivosť	Nedosiahnutosť	Vynechanosť	Neriešenosť	Korelácia medzi položkou a zvyškom testu
1	1	44,3	60,4	,00	,00	,00	37,1
2	2	62,8	50,9	,00	,16	,16	33,7
3	3	42,2	47,7	,00	,57	,57	27,0
4	4	36,0	56,3	,00	,33	,33	36,0
5	5	47,7	28,9	,00	,08	,08	15,0
6	6	18,9	33,0	,00	4,98	4,98	28,9
7	7	15,7	32,6	,00	1,39	1,39	29,9
8	8	7,7	6,5	,00	1,23	1,23	7,2
9	9	32,9	27,3	,00	,25	,25	14,5
10	10	37,2	13,0	,00	,25	,25	3,7
11	11	21,7	38,3	,00	,41	,41	25,8
12	12	31,8	42,8	,00	,49	,49	27,8
13	13	74,8	5,0	,00	,33	,33	-4,1
14	14	24,9	43,7	,00	4,33	4,33	31,9
15	15	58,8	71,8	,00	35,05	35,05	45,5
16	16	70,8	52,5	,00	43,06	43,06	36,7
17	17	24,8	32,6	,00	,49	,49	18,9
18	18	47,5	44,4	,00	,25	,25	24,9
19	19	19,0	31,4	,00	,25	,25	24,5
20	20	40,6	8,4	,00	,25	,25	,7
21	21	28,0	48,2	,00	1,14	1,14	35,4
22	22	12,9	29,4	,00	6,13	6,13	28,5
23	23	43,5	69,8	,00	29,66	29,66	44,0
24	24	40,2	56,3	,00	17,40	17,40	34,2
25	25	61,6	17,3	,00	,08	,08	7,2
26	26	39,1	19,5	,00	,16	,16	8,9
27	27	62,6	33,3	,00	,74	,74	20,2
28	28	49,1	27,6	,00	,74	,74	13,1
29	29	45,3	43,6	,00	,49	,49	28,9
30	30	65,4	37,4	,00	23,86	23,86	24,9
31	31	56,2	58,3	,00	12,01	12,01	35,2
32	32	57,4	67,7	,00	18,38	18,38	44,2
33	33	55,2	8,8	,00	,08	,08	2,3
34	34	57,5	40,3	,00	,49	,49	22,6
35	35	65,6	2,2	,00	,41	,41	,0
36	36	15,5	28,2	,00	,16	,16	23,8
37	37	51,8	46,0	,00	,98	,98	27,5
38	38	71,5	61,5	,00	33,01	33,01	45,2
39	39	48,8	78,3	,00	21,90	21,90	55,1
40	40	27,7	53,5	,00	9,48	9,48	41,3

41	41	12,7	27,3	,00	,49	,49	26,0
42	42	50,7	39,5	,00	,90	,90	23,2
43	43	36,1	47,7	,00	,98	,98	32,8
44	44	37,9	44,0	,00	,57	,57	29,0
45	45	33,8	38,7	,00	,74	,74	25,0
46	46	69,8	66,8	,00	38,81	38,81	49,0
47	47	47,5	65,7	,00	24,43	24,43	45,2
48	48	26,5	39,2	,00	15,77	15,77	29,5
49	49	43,0	53,8	,00	,98	,98	31,6
50	50	35,8	39,5	,00	,25	,25	26,6
51	51	17,8	40,0	,00	,65	,65	34,6
52	52	48,9	55,4	,00	,65	,65	34,3
53	53	37,1	45,7	,00	,41	,41	27,9
54	54	44,3	41,9	,00	4,41	4,41	28,4
55	55	41,5	68,1	,00	20,59	20,59	43,4
56	56	60,2	57,8	,00	23,45	23,45	37,1
57	57	28,0	37,1	,00	,74	,74	27,1
58	58	65,0	39,4	,00	1,31	1,31	26,7
59	59	28,8	47,7	,00	,57	,57	33,7
60	60	52,2	41,1	,08	,74	,82	23,9
61	61	24,2	45,7	,08	,98	1,06	33,9
62	62	10,0	24,1	1,96	4,90	6,86	27,6
63	63	18,2	40,4	4,00	3,76	7,76	34,9
64	64	52,9	70,1	4,00	18,71	22,71	46,8

V teste bolo celkovo 6 položiek s nepriaznivými hodnotami niektorých charakteristík. Na prebodovanie bola navrhnutá jedna položka (25), ktorá mala nízku hodnotu medzipoložkovej korelácie a nízku citlivosť.

4 Hodnotenie a interpretácia výsledkov

Pri hodnotení a interpretácii výsledkov testu MJL (maďarský jazyk a literatúra) sme použili vyššie uvedené tabuľky, ktoré analyzujú distraktory. Pri čítaní tabuliek treba poznať kritériá hodnotenia položiek s výberom odpovede:

1. podiel žiakov, ktorí si vybrali správnu odpoveď, by mal byť najväčší,
2. hodnota P. Bis. pri správnej odpovedi by mala byť hodnota kladná, väčšia ako 0,20 (optimálne väčšia ako 0,25),
3. hodnota P. Bis. pri nesprávnej odpovedi (distraktore) by mala byť hodnota záporná.

Zobrazené grafy distribúcie úspešnosti a citlivosti položiek podrobnejšie znázorňujú vzťah medzi výkonnosťou v celom teste (delenie na 10 skupín) na x-ovej osi a ich priemernými úspešnosťami v danej položke na y-ovej osi (viď. kap. 3.1.4, 3.1.5).

4.1 Charakteristika testu maďarský jazyk a literatúra

Zákon č. 245/2008 Z. z. a vyhláška č. 318/2008 Z. z. priniesli oproti minulému roku zmenu, zrušenie úrovni MS. Vzhľadom na túto skutočnosť tohoročný test vychádzal z cieľových požiadaviek na minuloročnej B úrovni. Cieľom testu bolo preveriť pomocou produktívnych úloh, ako žiak zvládol rozsah učiva predpísaný Cieľovými požiadavkami na vedomosti a zručnosti absolventa strednej školy, preveriť schopnosť žiaka čítať rôzne typy textov s porozumením a pracovať s textom.

Test obsahoval 8 východiskových textov a 64 testových úloh. Ku každému textu sa viazal súbor ôsmich otázok, z ktorých päť bolo uzavretých (výber odpovede zo štyroch možností, z ktorých len jedna bola správna) a tri otvorené, ktoré vyžadovali krátku odpoveď. V teste sa overovali vedomosti a zručnosti zamerané na celkové porozumenie textu, osvojenie literatúry, teórie literatúry, literárnej histórie, ortografie, morfológie, lexikológie, syntaxe a štylistiky v rozsahu Cieľových požiadaviek na vedomosti a zručnosti maturantov z maďarského jazyka a literatúry. Testové úlohy boli viazané na kontext, vychádzali z dvoch vecných textov a zo šiestich textov umeleckej literatúry, z toho boli štyri texty z maďarskej literatúry a dva zo svetovej literatúry.

Obťažnosť testovej úlohy je dvojrozmerná. Jej cieľom nie je len zisťovať osvojenie požadovaných vedomostí a zručností zahrnutých do obsahu vyučovania maďarského jazyka a literatúry, ale aj to, akú náročnú kognitívnu operáciu dokáže žiak zvládnuť.

Úlohy obsahovali myšlienkové operácie zoradené podľa kognitívnej náročnosti:

- 1) zapamätanie, porozumenie, zaradenie, priradenie, komparácia (najnižšia kognitívna náročnosť), $w = 1$,
- 2) analýza, syntéza, zovšeobecnenie, dokazovanie, aplikácia, indukcia, dedukcia (vyššia kognitívna náročnosť), $w = 2$,
- 3) hodnotenie, kritické myslenie, tvorivosť, objavovanie nových súvislostí (najvyššia kognitívna náročnosť), $w = 3$.

4.2 Úspešnosť testu EČ maďarský jazyk a literatúra

Úspešnosť žiaka definujeme ako percentuálny podiel bodov za položky, ktoré žiak správne zodpovedal (hrubé skóre), z maximálneho počtu bodov 64, pričom za každé úspešné riešenie, bez ohľadu na skutočnú obťažnosť úlohy, získa riešiteľ jeden bod.

V teste EČ z MJL dosiahli žiaci priemernú úspešnosť **59,7** percent. Z hľadiska typu škôl boli najúspešnejšie gymnáziá so 69,7 percentami a ostatné stredné školy dosiahli 53,1 percent. Rozdiel v priemernej úspešnosti sa v rámci uvedených typov škôl dala očakávať vzhľadom na fakt, že gymnáziá pripravujú svojich absolventov na štúdium na vysokých školách.

Hranicu 33 percent nedosiahlo 92 žiakov. Z toho 5 žiakov z gymnázií a 87 žiakov z ostatných stredných škôl.

Test z hľadiska úspešnosti môžeme interpretovať v dvoch rovinách:

- 1) úspešnosť podľa jednotlivých oblastí,
- 2) úspešnosť žiakov v jednotlivých úlohách.

Testové úlohy je možné z tematického hľadiska rozdeliť do troch oblastí:

- 1) čítanie s porozumením: uvedená oblasť obsahuje aj otázky zamerané na analýzu a interpretáciu textov,
- 2) jazyk: zvuková stránka jazyka, pravopis, lexikológia (náuka o slove, sémantika), morfológia, syntax, štylistika,
- 3) literatúra: literárna história, literárna teória.

Tab. 25 Úlohy zaradené do jednotlivých oblastí

MJL	2860
Čítanie s porozumením	1, 9, 10, 19, 20, 21, 33, 34, 36, 45, 57, 59, 64
Lexikológia	5, 14, 17, 30, 41, 48, 64
Morfológia	6, 7, 28, 49
Štylistika (sloh)	25, 26
Syntax	13, 24, 32, 35, 39, 52, 55, 56
Zvuková stránka jazyka	18, 31, 40, 51
Pravopis	4, 7, 27, 29, 48, 50, 53, 54
Literárna história	3, 11, 12, 15, 16, 21, 22, 23, 34, 38, 42, 43, 46, 47, 58, 60, 62, 63
Literárna teória	1, 2, 8, 19, 22, 23, 37, 44, 61

Pri porovnávaní úspešnosti treba brať do úvahy aj počet úloh v jednotlivých oblastiach.

4.2.1 Čítanie s porozumením

priemerná úspešnosť **63,03 %**

Čítanie s porozumením testovalo 13 úloh. Autori väčšinu úloh zaradili do druhého stupňa obťažnosti. Tieto úlohy boli zamerané na pochopenie alebo interpretáciu textu vlastnými slovami. Jedna úloha mala prvý stupeň, kde museli žiaci preukázať, ako vedia využiť svoje vedomosti a zručnosti na získanie informácií. Tretí stupeň obťažnosti mali tri úlohy, ktoré preverovali, ako vedia žiaci aplikovať alebo využívať vedomosti z neznámeho textu.

Špecifickým cieľom úloh bolo interpretovať a analyzovať známy aj neznámy text. Mali testovať myšlienkovú operáciu – reprodukcia, analýza a dedukcia. Úlohy boli podľa štatistických ukazovateľov v pásme stredne obťažných položiek, čo znamená, že dosiahli obťažnosť medzi 20,1 – 80 percent. Dve úlohy vyšli ako veľmi ľahké, dosiahli obťažnosť 19,0 a 15,5 percenta.

Najvyššiu úspešnosť zaznamenali žiaci v úlohe, ktorá skúšala charakteristické prvky grotesky, v úlohe, kde mali žiaci vybrať ľudskú vlastnosť, ktorú autor najviac kritizuje vo svojom diele, v úlohe, kde mali zaradiť dielo do hierarchie maďarskej literárnej histórie, určiť cieľ básnikovej výpovede, určiť, ako sa básnik stotožňuje so svojím rodiskom, vyhľadať hlavnú myšlienku úryvku.

Menej úspešní boli v úlohách, kde z úryvku mali vybrať slovné spojenie, ktoré sa môže považovať za groteskné (táto úloha nedostatočne rozlišovala dobrých a slabých žiakov), v ktorých mali na základe citátu určiť formu, ako poukázal autor na osud básnikov, vyhľadať z textu tú spoločenskú vrstvu, ktorú autor vo svojom diele ostro kritizuje (táto úloha tiež nedostatočne rozlíšila žiakov) a z ponúkaných možností vybrať charakteristické prvky daného obdobia. Takmer všetky úlohy dobre rozlišovali dobrých žiakov od slabých. Všetky tieto úlohy boli s výberom odpovede. Úloha s krátkou odpoveďou, kde na základe úryvku mali žiaci určiť druhý slovný druh daného slova, veľmi dobre rozlíšila dobrých a slabých žiakov.

Významný rozdiel je v úspešnosti žiakov gymnázií so 71,08 percentami a žiakmi ostatných stredných škôl s 57,79 percentami.

4.2.2 Jazyk

priemerná úspešnosť **58,63 %**

V **lexikológii** zo 7 úloh štyri boli zaradené do tretieho stupňa obťažnosti a tri úlohy mali druhý stupeň obťažnosti. Špecifickým cieľom úloh bolo aplikovať vedomosti z lexikológie. Mali testovať myšlienkovú operáciu – reprodukcia a aplikácia.

Všetky úlohy boli podľa štatistických ukazovateľov v pásme stredne obťažných položiek. Len jedna úloha vyšla ako veľmi ľahká. Úloha, v ktorej mali žiaci zaradiť vybrané slovné spojenie do správnej gramatickej kategórie, mala vyhovujúcu citlivosť. Vysokú úspešnosť dosiahli žiaci v úlohách, v ktorých museli určiť slovný druh vybraného slova (otvorená úloha), určiť gramatické kategórie a správny tvar súčasného slova (úlohy s výberom odpovede, uzavreté). Nedostatky sa prejavili v úlohách, v ktorých museli nahradiť slovo synonymom (uzavretá) a určiť druhý slovný druh daného slova (otvorená úloha). Najväčší problém robilo žiakom pomenovať odborný výraz v maďarčine cudzím slovom. Išlo o úlohu s krátkou odpoveďou. Všetky úlohy dobre rozdeľovali dobrých a slabých žiakov.

Priemerná úspešnosť v lexikológii bola 63,24 percenta. Z toho úspešnejší boli žiaci gymnázií so 74,36 percentami. Žiaci ostatných stredných škôl mali úspešnosť 56,00 percentnú.

V **morfológii** (4 úlohy) dve úlohy mali prvý, jedna druhý a jedna tretí stupeň obťažnosti. Špecifickým cieľom úloh bolo aplikovať vedomosti z morfológie. Mali testovať myšlienkovú operáciu – aplikácia a dedukcia.

Úlohy na prvom stupni obťažnosti boli vyhodnotené ako veľmi ľahké, ostatné dve boli v pásme stredne ťažkých úloh. Vyššiu úspešnosť vykázali žiaci pri určení správneho tvaru antonyma, pridaní správnej koncovky ku koreňu slova (úlohy otvorené) a v určení zloženého slova (úloha s výberom odpovede). Nižšiu úspešnosť vykázala úloha s výberom odpovede, v ktorej mali žiaci nájsť príponu. Úlohy dobre rozlišovali dobrých a slabých žiakov, ich citlivosť bola vyhovujúca.

Priemerná úspešnosť v morfológii bola 69,11 percent. Z toho žiaci gymnázií dosiahli 76,73 percent a ostatných stredných škôl 64,15 percent.

V **syntaxi** (8 úloh) tri úlohy mali druhý a päť úloh tretí stupeň obťažnosti. Špecifickým cieľom úloh bolo aplikovať vedomosti zo syntaxe. Mali testovať myšlienkovú operáciu – aplikácia. Boli v pásme stredne ťažkých úloh, žiaci ich riešili s priemernou úspešnosťou. Vedeli určiť spôsob vzniku slova a vypísať spojku z danej vety. Boli to úlohy s krátkou odpoveďou. Ťažkosti mali s určením druhu súvetia, druhu opytovacej vety (otvorené úlohy), určením vetných členov, druhu priraďovacej a jednoduchej vety (úlohy s výberom odpovede). Väčšina úloh mala vyhovujúcu citlivosť a veľmi dobre rozlišovala dobrých a slabých žiakov. Dve úlohy žiakov rozdeľovali minimálne, ani dobrí žiaci nevedeli určiť druh jednoduchej vety a mali problém určiť vetný člen vyznačený v úryvku (úlohy s výberom odpovede). Ich úspešnosť sa pohybovala okolo 25 percent.

Priemerná úspešnosť v syntaxi bola nízka, 45,58 percentná, čo je takmer o 25 percent menej ako minulý rok (oblasť syntaxe je veľmi široká). Žiaci gymnázií dosiahli 58,21 percent, ostatné stredné školy dosiahli 37,35 percent.

V oblasti **štylistika (sloh)** test obsahoval len 2 úlohy, z nich jedna bola na druhom a jedna na treťom stupni obťažnosti. Špecifickým cieľom úloh bolo aplikovať vedomosti zo štylistiky.

Mali testovať myšlienkovú operáciu – aplikácia. Štatisticky boli úlohy vyhodnotené ako stredne ťažké. Obidve úlohy s výberom odpovede sa viazali na určenie štýlu vecných textov. Aj dobrí žiaci mali s určením správneho štýlu problém. Text z internetu mal nedostatočnú citlivosť, nerozlišoval dobrých a slabých žiakov.

Priemerná úspešnosť v štylistike bola 48,39 percentná, nižšia ako minulý rok. Z toho žiaci gymnázií dosiahli 56,12 percent, ostatné stredné školy 43,36 percent.

V oblastiach **zvuková stránka jazyka** s priemernou úspešnosťou 63,20 percent boli 4 úlohy, z toho dve úlohy s výberom odpovede a dve úlohy s krátkou odpoveďou. Špecifickým cieľom úloh bolo aplikovať vedomosti z fonetiky. Mali testovať myšlienkovú operáciu – aplikácia.

V oblasti **pravopis** 62,31 percent (8 úloh) boli dve úlohy na prvom, päť úloh na druhom stupni obťažnosti a jedna na treťom. Špecifickým cieľom úloh bolo aplikovať vedomosti z ortografie. Mali testovať myšlienkovú operáciu – aplikácia.

Úlohy boli vyhodnotené ako stredne obťažné a vykazovali vyhovujúcu citlivosť. Len jedna úloha vyšla ako veľmi ľahká. Úlohy na spodobovanie, výber samohlások, rozdeľovanie cudzích slov, správne písanie čiarky vo vete nerobili žiakom problémy. Menej úspešní boli pri písaní správnych prípon v danom tvare slova. Pomer otvorených a uzavretých úloh bol rovnaký (4 : 4) a takisto aj úspešnosť žiakov v nich.

Zo zvukovej stránky jazyka žiaci gymnázií dosiahli 73,43 percent a žiaci odborných stredných škôl 56,54 percent. Z pravopisu boli tiež úspešnejší gymnazisti so 73,38 percentami. Žiaci ostatných stredných škôl dosiahli z pravopisu 55,10 percent.

4.2.3 Literatúra

priemerná úspešnosť **61,09 %**

V oblasti **literárna história** (18 úloh) bolo päť úloh na prvom stupni obťažnosti, osem úloh na druhom a päť na treťom stupni obťažnosti. Špecifickým cieľom úloh bolo aplikovať vedomosti z dejín literatúry. Mali testovať myšlienkovú operáciu – aplikácia, reprodukcia a dedukcia. Väčšina úloh vykázala strednú obťažnosť a dobre rozlišovala žiakov, ich citlivosť bola vyhovujúca. Tri úlohy sa ukázali ako veľmi ľahké. Žiaci boli úspešní v pomenovaní novely a aplikovaní vedomostí z maďarskej literatúry (úlohy s výberom odpovede). Menšiu úspešnosť vykázali pri poznaní znakov literárnych období, ich rozlíšení, v aplikovaní vedomostí o autoroch a ich dielach. Žiaci aj v tomto prípade riešili uzavreté aj otvorené úlohy s porovnateľnou úspešnosťou.

Priemerná úspešnosť v literárnej histórii bola 55,73 percentná. Z toho žiaci gymnázií dosiahli 67,66 percent, ostatné stredné školy 47,83 percent.

Literárna teória (9 úloh) mala šesť úloh na druhom a tri na treťom stupni obťažnosti. Špecifickým cieľom úloh bolo aplikovať vedomosti z teórie literatúry. Mali testovať myšlienkovú operáciu – aplikácia a reprodukcia. Väčšina úloh vykázala strednú obťažnosť a vyhovujúcu citlivosť, úlohy veľmi dobre rozlišovali dobrých a slabých žiakov. Jedna úloha s krátkou odpoveďou zameraná na identifikovanie rýmu básne vykázala obťažnosť len 7,7 percent a takmer vôbec nerozlišovala žiakov, všetci ju riešili s veľmi vysokou úspešnosťou nad 80 percent. Úlohy z literárnej teórie, ktoré požadovali pomenovať druh novely a charakterizovať grotesku, tiež vyšli ako úlohy ľahké, ale s dostatočnou citlivosťou. S menšou úspešnosťou riešili žiaci úlohy, ktoré sa pýtali na žánre. Úspešnosť otvorených úloh bola porovnateľná s úspešnosťou úloh s výberom odpovede.

Priemerná úspešnosť v literárnej teórii bola 66,45 percentná. Z toho žiaci gymnázií dosiahli 67,86 percent a žiaci ostatných stredných škôl 47,83 percent.

Pri hodnotení literatúry môžeme skonštatovať, že žiaci dosiahli tento rok o 10 percent lepšie výsledky ako tomu bolo vlani.

Po vyhodnotení testu môžeme skonštatovať, že takmer vo všetkých oblastiach žiaci dosiahli podobné výsledky ako minulý rok. Slabšie výsledky dosiahli v oblasti syntax a štylistika. Zlepšila sa úspešnosť úloh s krátkou odpoveďou. Úspešnosť žiakov v teste bola jednoznačne vyššia na gymnáziách. Žiaci ostatných stredných škôl dosahovali v každej oblasti nižšiu úspešnosť. Najlepšie výsledky dosiahli v morfológii, v literárnej teórii a v čítaní s porozumením. Zlepšila sa úspešnosť úloh s krátkou odpoveďou.

Tab. 26 Úspešnosť žiakov podľa typu školy v jednotlivých oblastiach

	Priemer		
	Typ školy		
	GYM	SOŠ	spolu
Čítanie s porozumením	71,1	57,8	63,0
Zvuková stránka jazyka	73,4	56,5	63,2
Pravopis	73,4	55,1	62,3
Lexikológia	74,4	56,0	63,2
Morfológia	76,7	64,2	69,1
Syntax	58,2	37,4	45,6
Štylistika	56,1	43,4	48,4
Literárna história	67,9	47,8	55,7
Literárna teória	75,44	60,6	66,5

Záver

Na výsledky riešenia testu externej časti maturity z maďarského jazyka a literatúry sa môžeme pozerat' z hľadiska kvality výkonu žiakov, ako aj z hľadiska kvality meracieho nástroja – testu, pričom tieto dva aspekty sú navzájom prepojené.

Test MJL09 riešilo 2 424 maturantov. Najväčšie zastúpenie mali žiaci z Nitrianskeho kraja, ktorí tvorili 39,4 % súboru, ďalej žiaci Trnavského (24,2 %), Košického (18,2 %), Banskobystrického (13,6 %) a Bratislavského kraja (4,5 %). Podľa zriaďovateľa 78,8 % žiakov pochádzalo zo štátnych škôl, 15,2 % zo súkromných a 6,1 % z cirkevných škôl. Čo sa týka typu školy, 66,7 % tvorili žiaci ostatných stredných škôl, 33,3 % bolo žiakov gymnázií. Z hľadiska pohlavia bolo rozloženie pomerne rovnomerné, dievčatá tvorili 54 % a chlapci 46 % súboru. Žiaci písali dva varianty testu, ktoré sa navzájom líšili poradím položiek. Každý variant testu písalo cca 50 % žiakov, pričom žiaci dosiahli v oboch variantoch porovnateľnú úspešnosť.

Priemerná úspešnosť celého súboru (národný priemer) bola 59,7 %. V teste neuspelo 2,9 % žiakov. Rozdiely dosiahnutých priemerných úspešností podľa kraja, zriaďovateľa, typu školy, pohlavia a polročnej klasifikácie sme vyhodnotili štatistickým testovaním obojstrannej signifikancie, ako aj vecnou signifikanciou rozdielov medzi dosiahnutou úspešnosťou a národným priemerom. Žiaci gymnázií mali v teste vyššiu úspešnosť ako žiaci ostatných stredných škôl na úrovni silnej vecnej signifikancie. Z hľadiska úspešnosti sú porovnateľné cirkevné a štátne školy (cirkevné školy však dosiahli lepšiu úspešnosť ako národný priemer na úrovni strednej vecnej signifikancie), naopak súkromné školy dosiahli nižšie úspešnosti ako národný priemer takisto na úrovni strednej vecnej signifikancie. Pri porovnávaní výkonov podľa krajov sa zistil rozdiel na úrovni miernej vecnej signifikancie medzi prvým Bratislavským a posledným Banskobystrickým krajom. Čo sa týka pohlavia, dievčatá dosiahli lepšie výsledky ako chlapci na úrovni miernej vecnej signifikancie.

V záujme nezávislosti riešenia testu boli vyvinuté dva varianty a tieto boli rovnomerne administrované z hľadiska krajov, zriaďovateľov, typu školy a pohlavia.

Na základe analýzy početnosti žiakov podľa krajov, zriaďovateľa, typu školy a pohlavia v oboch variantoch, úspešnosťou položiek vo variantoch, reliability podľa variantov usudzujeme, že varianty testu MJL09 sú ekvivalentné. To nás oprávňovalo použiť pre overovanie kvality testu v položkovej analýze zástupný variant (2860).

Kvalitu testu sme overovali položkovou analýzou, ktorá identifikovala určité nedostatky a vyústila do úpravy bodovania v jednej položke.

Základné charakteristiky testu MJL09 nepoukazujú na závažné neštandardné vybočenia. Reliabilita testu bola vysoká, Cronbachovo $\alpha = 0,860$ potvrdzuje vysokú presnosť merania. Aj ďalšie parametre testu podľa tabuľky č. 5 svedčia o uspokojivej rozlišovacej sile testu.

Vyhodnotenie úspešnosti žiakov v jednotlivých oblastiach konštatuje zlepšenie výsledkov takmer vo všetkých oblastiach. Zhoršenie sme zaznamenali v syntaxi, štylistike a literárnej histórii. Gymnazisti boli vo všetkých oblastiach testu lepší ako žiaci ostatných odborných škôl. Úspešnosť riešenia úloh s výberom odpovede a úloh s krátkou odpoveďou bola porovnateľná.

Literatúra

1. Burjan, V.: *Tvorba a využívanie školských testov vo vzdelávacom procese*. Exam: Bratislava 1999.
2. Csicsay, K.: *Špecifikačná tabuľka testu z maďarského jazyka a literatúry*. Interný materiál.. NÚCEM: Bratislava 2008.
3. Csicsay, K.: *Výsledky pilotného testovania z maďarského jazyka a literatúry*. ŠPÚ: Bratislava 2005.
4. *Cieľové požiadavky na vedomosti a zručnosti maturantov z maďarského jazyka a literatúry*. ŠPÚ: Bratislava 2008.
5. Hendl, J.: *Přehled statistických metod zpracování dát*. Portál: Praha 2004.
6. Grošeková, M.: Jazykové skúšky a štandardizované testy 1. časť. In: *Bulletin SAIA Slovenská akademická informačná agentúra*, Informačný mesačník o štúdiu v zahraničí č. 9, ročník XIV, september 2004.
[http://www.saia.sk/images/Bulletin%20SAIA/www9\[3\].pdf](http://www.saia.sk/images/Bulletin%20SAIA/www9[3].pdf) (20.6.2006)
7. Kolektív: *Standardy pro pedagogické a psychologické testování*. Testcentrum: Praha 2001.
8. Lapitka, M.: *Tvorba a použitie didaktických testov*. ŠPÚ: Bratislava 1996.
9. Pokrývková, K.: *Záverečná správa zo štatistického spracovania testu z maďarského jazyka a literatúry*. NÚCEM: Bratislava 2009.
10. Ritomský, A., Zelmanová, O.: *Štatistické spracovanie a analýza dát rozsiahlych monitorovaní*. Položková a multivariačná analýza s využitím systému SPSS. ŠPÚ: Bratislava 2003.
11. Ritomský, A., Zelmanová, O., Zelman, J.: *Štatistické spracovanie a analýza dát rozsiahlych monitorovaní s využitím systému SPSS*. ŠPÚ: Bratislava 2002.
12. Sklenárová, I., Zelmanová, O.: *Metodika spracovania dát z maturity 2005 v systéme SPSS*. ŠPÚ: Bratislava 2005.
13. *SPSS Base 10.0 User's Guide*. by SPSS Inc.: Chicago 1999.
14. *SPSS Base 7.0 Syntax Reference Guide*. by SPSS Inc.: Chicago 1996.
15. Turek, I.: *Učiteľ a pedagogický výskum*. Metodické centrum : Bratislava 1998.
16. Wimmer, G.: *Štatistické metódy v pedagogickom výskume*. Gaudeamus: Hradec Králové 1993.
17. *Teorie a metodika*. URL: http://www.scio.cz/tvorba_testu/teorie_testu/index.asp (15.06.2006)